

בנק מזרחי טפחות

דוח הדירקטוריון וההנהלה

להלן הקישורים:

הצהרות לגבי גילוי
דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
תמצית דוחות כספיים
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח הרבעוני

גילויים פיקוחיים נוספים

דוח סיכונים
תיאור המאפיינים של מכשירי ההון הנכללים בהון הפיקוחי

תוכן העניינים

10	פתח דבר
10	מידע צופה פני עתיד
11	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
11	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
16	סיכונים עיקריים
16	יעדים ואסטרטגיה עסקית
16	התפתחויות במבנה ההון
16	התפתחויות במקורות המימון
17	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
18	התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל
18	התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע
18	התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית
18	נושאים נוספים
19	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
19	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
19	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
21	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
23	סיכונים מובילים ומתפתחים
23	דוח סקירה של ראוי החשבון המבקרים
23	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
24	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
24	ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
30	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
30	נכסים והתחייבויות
35	הון, הלימות הון ומינוף
38	פעילות חוץ מאזנית אחרת
39	מידע כספי לפי מגזרי פעילות
49	חברות מוחזקות עיקריות
50	סקירת הסיכונים
50	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
51	הערכת גורמי הסיכון
53	סיכון אשראי
71	סיכון תפעולי
73	סיכון שוק וריבית
75	סיכון נדילות ומימון
76	סיכונים אחרים
76	סיכון ציות ורגולציה
76	סיכון חוצה גבולות
77	סיכון הלבנת הון ומימון טרור
77	סיכון מוניטין
77	סיכון אסטרטגי-עסקי
78	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
78	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
79	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון והנהלה

11	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
13	מאזן - סעיפים עיקריים
14	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
21	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
22	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
22	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
23	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
24	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
25	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
25	היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
26	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים
26	לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
26	פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
27	פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
28	נתוני Cost-Income Ratio
29	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון (באחוזים)
29	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
30	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
30	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
30	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
31	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון
31	אשראי והפרשה להפסדי אשראי
32	ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
32	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
33	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
33	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
34	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
34	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
34	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
35	הרכב ההון העצמי
36	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
36	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
36	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
37	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
37	יחס המינוף של הבנק
38	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018
38	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול
38	ו/או משמורת
39	תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
40	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
42	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית
43	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
44	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
45	תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים
46	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
47	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
48	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
51	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם
53	החלוקה הענפית של 6 הלוחים הגדולים בקבוצה
54	אשראי למסרת עסקאות הונות

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

54	אשראי לחברות ממונפות
55	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
55	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
55	נתונים עדכניים בדבר פעילות הבנק לסייע ללקוחות על רקע משבר הקורונה
56	ניתוח התנועה ביתרת חובות פגומים וחובות פגומים בארגון מחדש
57	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
57	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
58	פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
59	פילוח לפי גודל חבות הלווה
59	התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה בחשבון
59	התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון
60	פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
60	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
61	פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון
62	פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
63	סיכון אשראי לפי ענפי משק
66	חשיפה למדינות זרות
67	נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים
69	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
69	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור
71	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
73	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
73	השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
74	שווי הוגן נטו מותאם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו
74	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם של הבנק וחברות מאוחדות שלו
74	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
75	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן,

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2020

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 17 באוגוסט 2020 (כ"ז באב התש"ף), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 ביוני 2020.

דוח הדירקטוריון והנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. תמצית הדוחות הכספיים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrachi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל:

- דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB).
- פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.
- קובץ של הדוחות הכספיים בפורמט XBRL.

בהתאם לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות), תשע"ג-2013 כולל האתר גם דוחות מונגשים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאופוליטיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאופוליטיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כוח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה במחצית הראשונה של שנת 2020, בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק, וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2019.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

		2019				2020	
		רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2
במיליוני שקלים חדשים							
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים							
	הכנסות ריבית, נטו	1,231	1,543	1,214	1,352	1,347	1,323
	הכנסות מימון שאינן מריבית	57	89	147	64	64	76
	עמלות והכנסות אחרות	409	395	400	405	529	399
	סך ההכנסות	1,697	2,027	1,761	1,821	1,940	1,798
	הוצאות בגין הפסדי אשראי	76	99	70	119	345	270
	הוצאות תפעוליות ואחרות	986	1,011	998	993	1,017	950
	מזה: משכורות והוצאות נלוות	636	648	650	628	644	596
	רווח לפני מיסים	635	917	693	709	578	578
	הפרשה למיסים על הרווח	213	318	251	247	200	196
	רווח נקי⁽⁴⁾	404	576	422	440	357	360

		מחצית ראשונה		
		2019	2019	2020
במיליוני שקלים חדשים				
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים				
	הכנסות ריבית, נטו	5,340	2,774	2,670
	הכנסות מימון שאינן מריבית	357	146	140
	עמלות והכנסות אחרות	1,609	804	928
	סך ההכנסות	7,306	3,724	3,738
	הוצאות בגין הפסדי אשראי	364	175	615
	הוצאות תפעוליות ואחרות	3,988	1,997	1,967
	מזה: משכורות והוצאות נלוות	2,562	1,284	1,240
	רווח לפני מיסים	2,954	1,552	1,156
	הפרשה למיסים על הרווח	1,029	531	396
	רווח נקי⁽⁴⁾	1,842	980	717

(4) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-717 מיליוני שקלים חדשים לעומת 980 מיליוני שקלים חדשים אשתקד, קיטון בשיעור של 26.8%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 9.0% לעומת תשואה על ההון בשיעור של 13.3% בתקופה המקבילה אשתקד ו-11.9% בשנת 2019 כולה.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השני של שנת 2020 ב-360 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 576 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 37.5%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 9.0%, לעומת תשואה על ההון של 15.8% ברבעון המקביל אשתקד.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה במחצית הראשונה וברבעון השני של שנת 2020 בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד:

- במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020, בד בבד עם ההתמודדות עם משבר הקורונה והצעדים שננקטו במטרה לסייע ללקוחות הבנק לצלוח את התקופה, המשיך הבנק לפעול בהתאם ליעדי הצמיחה. היקף האשראי לציבור נטו גדל במחצית הראשונה בכ-9.7 מיליארדי שקלים חדשים (כ-4.8%), והיקף פיקדונות הציבור בכ-20.8 מיליארדי שקלים חדשים (כ-9.9%), ובסך הכל גדל מאזן הבנק ב-18.3 מיליארדי שקלים חדשים (כ-6.7%). תוצאות קבוצת הבנק בתקופה המדווחת הושפעו גם ממשבר הקורונה, כפי שיפורט להלן: גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי וקיטון ברווח המימוני מפעילות שוטפת, וכן מהשפעת ירידת המדד על הכנסות המימוני.
- ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2020 מסתכמות ב-615 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 175 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשות להפסדי אשראי שנערכו על בסיס קבוצתי על רקע משבר התפשטות נגיף הקורונה, הן בגין חובות שזוהה בהם סיכון לפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוחות, והן בגין רכיב הפרשה נוסף ("רכיב איכותי") המחושב באמצעות מתודולוגיה המתבססת על פרמטרים איכותיים (מדדי מאקרו, כגון שיעור האבטלה והצמיחה בהתאם לתחזית בנק ישראל, ומדדים פנימיים, כגון דירוגי הלקוחות), וחל על כלל חשיפות האשראי של הבנק. כתוצאה ממשבר הקורונה חלה ברבעון השני של 2020 חמרה נוספת במדדים המשמשים לחישוב הרכיב האיכותי, וכתוצאה מכך ובהתאמה לציפייה הפיקוחית, חל גידול נוסף בהפרשות להפסדי אשראי בגין הרכיב האיכותי. ההפרשה האיכותית מתבססת על שיקול דעת ואומדן שנערך בתנאי חוסר-ודאות, ותיבחן באופן שוטף בהתאם להתפתחות האינדיקטורים השונים. לפרטים נוספים בדבר ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה, ראה להלן בפרק ניתוח ההתפתחויות בהכנסות ובהוצאות, וכן בביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.
- מדד המחירים (הידוע) לצרכן, ירד במחצית הראשונה של שנת 2020 בשיעור של 0.7%, בהשוואה לעלייה של 1.2% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השני של שנת 2020 ירד המדד ב-0.2%, בהשוואה לעלייה של 1.5% ברבעון המקביל אשתקד. הפער במדד בין התקופות המקבילות גרע סך של 316 מיליוני שקלים חדשים מהכנסות המימוני של הבנק, בהשוואה בין שתי המחציות, ו-275 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה בין שני הרבעונים.
- סך הכנסות המימוני מפעילות שוטפת גדלו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-2.9% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, וב-0.8% ברבעון השני של שנת 2020 בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, על רקע ההשפעה השלילית של ירידת הריבית בארצות הברית ובישראל.
- לפרטים ראה ניתוח התפתחות הכנסות המימוני מפעילות שוטפת להלן.
- ההכנסות האחרות כוללות הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים שנכללו ברבעון הראשון של שנת 2020, בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק, להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

ליום						
31.3.2019	30.6.2019	30.9.2019	31.12.2019	31.3.2020	30.6.2020	
במיליוני שקלים חדשים						
						מאזן - סעיפים עיקריים
260,011	264,223	267,001	273,244	284,731	291,560	סך כל המאזן
196,271	200,728	202,578	204,708	210,230	214,450	אשראי לציבור, נטו
48,396	48,700	47,125	51,672	56,385	61,532	מזומנים ופיקדונות בבנקים
9,130	8,816	10,566	10,113	8,709	8,440	ניירות ערך
1,387	1,375	1,384	1,457	1,437	1,433	בניינים וציוד
204,777	205,188	207,832	210,984	223,189	231,784	פיקדונות הציבור
27,721	31,596	30,442	33,460	30,237	29,689	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
619	554	673	714	924	946	פיקדונות מבנקים
15,121	15,740	15,755	16,033	16,371	16,653	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 30 ביוני 2020 הסתכם ב-291.6 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 27.3 מיליארדי שקלים חדשים (10.3%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2019.
- האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2020 הסתכם ב-214.4 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 13.7 מיליארדי שקלים חדשים (6.8%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2019. הגידול הושפע, בין היתר, מהלוואות בסך של כ-3.5 מיליארדי שקלים חדשים שהועמדו לעסקים במסגרת הקרנות בערבות המדינה, ומהצורך הגובר של לקוחות הבנק, בעיקר עסקיים, לאור משבר הקורונה, בניצול קווי אשראי קיימים שעמדו לרשותם וכן, מגידול בהיקף האשראי לדיור. מנגד, האשראי למשקי הבית הצטמצם בכ-0.2 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליום 30 ביוני 2019.
- פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2020 הסתכמו ב-231.8 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 26.6 מיליארדי שקלים חדשים (13.0%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2019. הגידול נובע, בין היתר, מהסטה בהיקף משמעותי של נכסי לקוחות משוק ההון לפיקדונות בבנק וכן מפעילות הבנק לגיוס פיקדונות.
- ההון העצמי ליום 30 ביוני 2020 הסתכם ב-16.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 0.9 מיליארדי שקלים חדשים (5.8%) בהשוואה ליום 30 ביוני 2019. ראה להלן גם פרק הלימות ההון.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

2019				2020		
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	
מדדי ביצוע עיקריים						
11.3	15.8	11.1	11.5	9.1	9.0	תשואת הרווח הנקי ⁽¹⁾⁽²⁾
1.06	1.48	1.06	1.09	0.86	0.85	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾
0.63	0.88	0.64	0.65	0.51	0.50	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
104.3	102.2	102.6	103.1	106.2	108.1	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
10.12	10.23	10.13	10.14	9.89	9.96	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
5.54	5.67	5.62	5.55	5.40	5.36	יחס המינוף ⁽⁴⁾
120	118	122	121	117	122	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני) ⁽⁵⁾
2.65	3.13	2.68	2.72	2.81	2.52	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
58.1	49.9	56.7	54.5	52.4	52.8	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
1.73	2.46	1.80	1.88	1.52	1.53	רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים) ⁽⁶⁾ (Cost Income Ratio)
מדדי איכות אשראי עיקריים						
0.80	0.80	0.81	0.82	0.91	0.96	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
1.25	1.28	1.29	1.36	1.41	1.34	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.15	0.20	0.14	0.23	0.66	0.50	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
0.14	0.13	0.07	0.12	0.16	0.15	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
נתונים נוספים						
74.60	82.00	86.40	92.00	66.23	64.62	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
-	-	167 ⁽⁸⁾	72	75	-	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
1.92	2.38	1.84	2.02	1.95	1.85	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
0.59	0.57	0.58	0.58	0.61	0.52	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
מחצית ראשונה						
שנת			2020			
2019			2019			
מדדי ביצוע עיקריים						
11.9	13.3	9.0	תשואת הרווח הנקי ⁽¹⁾⁽²⁾			
1.17	1.27	0.86	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾			
0.70	0.75	0.51	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾			
2.76	2.88	2.66	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾			
54.6	53.6	52.6	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות			
7.86	4.19	3.05	רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים) ⁽⁶⁾ (Cost Income Ratio)			
מדדי איכות אשראי עיקריים						
0.18	0.17	0.57	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾			
0.11	0.13	0.16	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾			
נתונים נוספים						
178	-	75	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾			
2.02	2.14	1.89	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾			
0.58	0.58	0.57	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾			

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- תשואת הרווח הנקי ברבעון השני של שנת 2020 היא 9.0% לעומת 15.8% ברבעון המקביל אשתקד, ובמחצית הראשונה 9.0% לעומת 13.3% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בתשואה על ההון נובעת בעיקר מהגידול המשמעותי בהוצאות הפסדי האשראי לאור משבר הקורונה, מהשפעת מדד המחירים לצרכן, ומירידת הריבית בארצות הברית ובישראל, ומקודזת כנגד גידול בהיקף האשראי, הפיקדונות והעמלות.
- יחס פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו הגיע ל-108.1% כתוצאה מגידול משמעותי בפיקדונות ולמרות הגידול באשראי. הגידול בפיקדונות נבע, בין היתר, מהסטה בהיקף משמעותי של נכסי לקוחות משוק ההון לפיקדונות הבנק ומפעילות הבנק לגיוס פיקדונות. הגידול באשראי הושפע, בין היתר, מהלוואות בסך של כ-3.5 מיליארדי שקלים חדשים במסגרת הקרנות בערבות המדינה לעסקים, ומהצורך הגובר של לקוחות הבנק, בעיקר עסקיים, לאור משבר הקורונה, בניצול קווי אשראי קיימים שעמדו לרשותם וכן, מגידול בהיקף האשראי לדור.
- יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 ביוני 2020 הינו 9.96%, בהשוואה ליחס המזערי לו מחויב הבנק, בשיעור של 8.79%. היחס הושפע מהירידה ברווח הנקי של המחצית הראשונה של השנה, כאמור לעיל, וכן מעלייה בהיקף האשראי שניתן ללקוחות, וזאת בהלימה לציפייה הפיקוחית בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250, מיום 31 במרץ 2020, בדבר פעילות הבנק בשעת המשבר ולהקלה שניתנה בעקבות המשבר, בדרישת ההון המינימאלית מהתאגידים הבנקאיים. לפרטים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק להלן.
- יחס היעילות במחצית הראשונה של שנת 2020 הגיע ל-52.6%, כתוצאה משמירה על רמת ההוצאות ולמרות ההשפעה השלילית של מדד המחירים לצרכן על ההכנסות.
- שיעור החובות הפגומים או בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2020 הגיע ל-1.34%, בהשוואה ל-1.28% בתום הרבעון המקביל אשתקד, ו-1.41% בתום הרבעון הראשון של 2020. השינוי ברבעון הנוכחי הושפע, בין היתר, מגידול בהיקף האשראי, ומדחיות תשלומים שאושרו ללקוחות. יצוין, כי הדוחות הכספיים כוללים הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בהתאם למודל איכותי, בין היתר בגין הסיכון הגלום בדחיות התשלומים שאושרו ללקוחות. לפרטים, ראה להלן בפרק "התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר".
- סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון והנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

(2) מחושב על בסיס שנתי.

(3) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.

(4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

(5) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לנתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(6) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(7) שיעור הדיבידנד למניה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.

(8) ברבעון השני של שנת 2019 הוכרז דיבידנד בגין רווחי המחצית הראשונה של שנת 2019.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סיכונים עיקריים

במסגרת תהליך למיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (בפרט סיכון הריבית בתיק הבנקאי), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגית המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות והלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי-עסקי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2019. מידע על התפתחויות בסיכונים לרבות השפעת משבר הקורונה, מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק. ראה להלן עדכונים להערכת פוטנציאל ההשפעה של גורמי הסיכון השונים על קבוצת הבנק, בפרק סקירת הסיכונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

בהמשך להנחיית דירקטוריון הבנק את ההנהלה להיערך להכנת תוכנית אסטרטגית חדשה לשנים 2021-2025, ולהבאתה לאישור הדירקטוריון ברבעון השלישי של שנת 2020, כל זאת לאור השגת יעדי התוכנית האסטרטגית הנוכחית כבר בדוחות הכספיים לשנת 2019, הרי שלאור משבר הקורונה, ואי הוודאות הרבות, ידון הדירקטוריון בתוכנית אסטרטגית חדשה לקראת סוף שנת 2020. מועד זה יכול שיתעדכן בהמשך, בהתאם להתפתחויות במשק.

לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2017-2021, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2019.

התפתחויות במבנה הון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניות

לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות ההון.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת תעודות התחייבות לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הריכוזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון וההנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הריכוזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הריכוזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות.

פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 30 ביוני 2020 הסתכמו ב-231.8 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-211.0 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2019, גידול של 9.9%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו במחצית הראשונה של שנת 2020 בשיעור של 10.7%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד קטנו בשיעור של 0.1% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 10.3%. לפרטים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

גיוס כתבי התחייבות ואיגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

לטפחות הנפקות קיים תשקיף מדף שפורסם ביום 4 באוגוסט 2019 (נושא תאריך 5 באוגוסט 2019), להנפקת תעודות התחייבות.

בנוסף לפעילות טפחות הנפקות, קיים לבנק עצמו תשקיף מדף שפורסם ביום 3 בדצמבר 2019 (נושא תאריך 4 בדצמבר 2019).

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020, לא בוצעו הנפקות על ידי הבנק.

ביום 30 ביוני 2020 הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב צמודות למדד מסדרה חדשה (סדרה 52), בערך נקוב של כ-413 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-403 מיליוני שקלים חדשים, וכן איגרות חוב צמודות למדד באמצעות הרחבת סדרה קיימת (סדרה 46), בערך נקוב של כ-1,197 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-1,300 מיליוני שקלים חדשים.

נכון למועד הדוחות הכספיים סך איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים הסתכמו ב-29.7 מיליארדי שקלים חדשים, בהשוואה ל-33.5 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מכשירי הון מורכבים

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo

כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), ליום 30 ביוני 2020 הסתכמו ב-3.6 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה ליום 31 בדצמבר 2019.

מכשירי הון מורכבים אחרים

שטר הון אשר אינו כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ומופחת בהדרגה, ליום 30 ביוני 2020 הסתכמו ב-2.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 2.0 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019.

כתבי התחייבות אחרים

כתבי התחייבות נדחים, אשר אינם נחשבים מכשירי הון מורכבים (נכללים בהון רובד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר), ליום 30 ביוני 2020 הסתכמו ב-0.6 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 1.2 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

התפשטות נגיף הקורונה

משבר הקורונה הפוקד את העולם כולו, ובכלל זה את ישראל, מוביל להשלכות כלכליות, ריאליות ופיננסיות, המשפיעות על פעילות המערכת הבנקאית. לפרטים, לרבות בדבר פעילות הבנק, ראה פרק מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים להלן.

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי השליטה של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "אגוד") המחזיקים יחדיו ב-47.63% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד, לרכישת מניות בנק אגוד ומיזוגו עם הבנק בדרך של החלפת מניות (להלן: "ההסכם"). כמו כן, עובר למועד ההתקשרות בהסכם, התקבלה הודעתו של בעל מניות נוסף של אגוד, המחזיק (באמצעות נאמנים) במניות אגוד המהוות כ-27.12% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד (להלן: "בעל המניות הנוסף"). על פי ההסכם, כפי שצוין בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017, בכפוף להתקיימות תנאים מתלים שעיקרם מפורט בהסכם, יפרסם הבנק הצעת רכש חליפין מלאה (להלן: "הצעת רכש") לרכישת מניות בנק אגוד ומנגד התחייבו בעלי מניות השליטה וכן בעל מניות הנוסף להיענות להצעת הרכש, שתושלם בכפוף לתנאים המתלים שנקבעו בהסכם (להלן: "ההסכם המקורי").

ביום 30 במאי 2018 התקבלה החלטת מ"מ הממונה על ההגבלים העסקיים להתנגד למיזוג (להלן: "הממונה" ו-"ההחלטה", בהתאמה), ובחודש ספטמבר 2018 הוגש ערר. ביום 28 בנובמבר 2019 התקבל פסק הדין בערר, באופן שההחלטה של מ"מ הממונה להתנגד למיזוג בוטלה, והעניין הוחזר לממונה על מנת להשלים ההחלטה בנושא האפשרות להצבת תנאים להפגת חשש לפגיעה בתחרות. החלטת הממונה בעניין הצבת התנאים כאמור ניתנה ביום 8 בינואר 2020. לפרטים נוספים, לרבות בדבר החלטות הממונה על ההגבלים העסקיים, ותוספות שהוסכמו להסכם בין הצדדים, ראה דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2019.

ביום 27 בינואר 2020 התקשרו הצדדים להסכם המקורי בתוספת מספר 4 להסכם המקורי, לפיה, בין היתר, יוגש ערר על החלטת הממונה מיום 8 בינואר 2020 לעניין התנאים לאישור המיזוג. בנוסף, נקבע כי המועד האחרון להתקיימות התנאים לפרסום הצעת הרכש נדחה ל-31 במאי 2020, וכן "מועד קבלת הערר" (כהגדרתו בדיווח מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-072859)) יהא מועד שיוסכם בין הצדדים, אשר כנגזרת ממנו ייקבעו, בין היתר, "מועד פרסום הצעת הרכש" ו-"מועד הדוחות הקובעים" (להלן: "תוספת מספר 4"). עררים כאמור הוגשו על ידי הבנק, בנק אגוד לישראל בע"מ ועל ידי בעלי השליטה שלו במהלך חודש מאי 2020. הצדדים התקשרו ביום 31 במאי 2020 בתוספת מספר 5 להסכם המקורי (להלן: "תוספת מספר 5"). במסגרתה נקבע, בין היתר, כי המועד האחרון להתקיימות התנאים לפרסום הצעת הרכש נדחה ליום 31 באוגוסט 2020. בנוסף, נקבעו בתוספת מספר 5 הוראות דומות לאלו שנקבעו בתוספת מספר 4, כמפורט לעיל.

בהמשך להחלטת הממונה בדבר הפעילות הנמכרת, נחתם ביום 14 ביולי 2020, הסכם בין הבנק לבין קבוצת פנינסולה בע"מ (להלן: "פנינסולה" ו-"הסכם פנינסולה" או "עסקת פנינסולה"), לפיו, בכפוף להשלמת העסקה נשוא הסכם המיזוג ואישור הממונה ("התנאים המתלים בעסקת פנינסולה") ולאחר שהשליטה באגוד תעבור לבנק, ייחתם בין אגוד לבין פנינסולה הסכם למכירת הפעילות הנמכרת. על פי ההסכם, התמורה שתשולם על ידי פנינסולה לאגוד תיגזר מסכום האשראי המנוצל בפועל בתיק האשראי במועד השלמת עסקת האשראי (למעט אשראי ללקוחות ששווה על ידי אגוד כחובות פגומים, אשר יימכר לרוכש האשראי ללא תמורה) (שווי תיק האשראי בפעילות הנמכרת), ותבטא הנחה בשיעור שבין 30% לבין 45% משווי תיק האשראי בפעילות הנמכרת. כמו כן, פנינסולה תהיה רשאית להחזיר לאגוד חלק שולי מתיק האשראי שלא על 10% משווי תיק האשראי של הפעילות הנמכרת. עוד נקבע, כי אם לא יתקיימו התנאים המתלים בעסקת פנינסולה עד לתום 8 חודשים ממועד חתימת ההסכם בין הבנק לבין פנינסולה, יהיה הסכם זה בטל ומבוטל.

בהמשך להתקשרות הבנק עם פנינסולה, ביום 14 ביולי 2020, התקשרו הבנק והמוכרים בתוספת מספר 6 להסכם המיזוג (להלן: "תוספת מספר 6"), שעיקריה: (1) נקבע כי משמעות המונח "הדוחות הקובעים" לגבי הבנק או אגוד, לפי העניין, הוא הדוח הכספי ליום 30 ביוני 2020; (2) תוקנה הנוסחה המוסכמת בהסכם המיזוג, לקביעת כמות מניות הבנק שתהווה את מניות התמורה ("מניות התמורה"), כך שכמות מניות התמורה תשקף את היחס שבין - סכום השווה ל-60% מסך כל ההון של אגוד בהתאם לדוחות הקובעים של אגוד (ליום 30 ביוני 2020) (ללא ניכוי וולא נטרול סכומים כלשהם) ("הון אגוד") לבין - מחיר מניית הבנק המתואם, דהיינו המנה (תוצאת החילוק) המתקבלת מחלוקת (1) סכום השווה ל-108% מסך כל ההון של הבנק המיוחס לבעלי המניות, בהתאם לדוחות הקובעים של הבנק (ליום 30 ביוני 2020), ב-2) כלל מניות הבנק אשר מהוות את סך המניות הרגילות הכלולות בהון המונפק והנפרע שלו במועד ההתקשרות בתוספת מספר 6 (235,176,254 מניות). (הכל כמפורט בדוח המיזוג שפורסם ביום 14 ביולי 2020, מספר אסמכתא 2020-01-067528); (3) עודכנו מועדי הסכם המיזוג: המועד האחרון להתקיימות התנאים לפרסום הצעת הרכש יחול ביום 30 בספטמבר 2020 ("המועד האחרון לפרסום"). ככל שעד למועד האחרון לפרסום יינתן פסק דין לפיו הערר שהוגש לבית הדין לתחרות נדחה או היה ולא יינתן פסק דין בערר או לא יתקבל אישור הממונה על התחרות לעסקת פנינסולה, אזי יבוטל הסכם המיזוג (אלא אם הסכימו הצדדים בכתב לדחות איזה מן המועדים), כך שלמי מהצדדים, לא תהיינה התחייבויות כלשהן הנובעות מהסכם המיזוג ו/או טענות כנגד הצדדים האחרים להסכם המיזוג. הצעת הרכש תפורסם בתוך 60 ימים ממועד קבלת הערר או הממועד בו יתקבל אישור הממונה לעסקת פנינסולה, לפי המוקדם מביניהם; (4)

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

תבטל זכות הביטול ההדדית הנתונה לצדדים בהסכם המיזוג, במקרה שהיחסים בין מכפלת מחיר המניה של הבנק, בכמות המניות בהון המונפק על פי הדוחות הכספיים הלוונטיים של הבנק לבין ההון העצמי הקובע של הבנק (כהגדרתו בהסכם המיזוג טרם תוספת מספר 6), יפחתו או יעלו, בהתאמה, על שיעורים שנקבעו בין הצדדים (106% מההון העצמי הקובע של הבנק (זכות ביטול לבנק) - 124% מההון העצמי הקובע של הבנק (זכות ביטול למוכרים)), וזאת לאור עדכון הנוסחה לחישוב מניות התמורה כמפורט לעיל.

ביום 27 ביולי 2020 התקבלה החלטת הממונה המתוקנת (להלן: "ההחלטה המתוקנת של הממונה"), הכוללת תיקונים מסוימים להחלטה המקורית, אשר נדונו בין הצדדים לעסקת המיזוג לבין הממונה, על מנת שעסקת מכירת תיק האשראי תעמוד בתנאים שבהחלטת הממונה. בין היתר, תתאפשר על פי ההחלטה המתוקנת של הממונה השלמת עסקת מכירת תיק האשראי במקביל לביצוע המיזוג. כמו כן, התקבל במועד הנ"ל אישור הממונה לזוהותה של רוכשת תיק האשראי ולתוכן פעילות האשראי ליהלומים הנמכרת.

לפרטים נוספים בדבר הסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד והתוספות להסכם, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017, דיווח מידי מיום 30 במאי 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-053347), דיווח מידי מיום 25 ביוני 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-060643), דיווח מידי מיום 5 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-072859), דיווח מידי מיום 8 ביולי 2019 (מספר אסמכתא: 2019-01-070000), דיווח מידי מיום 25 בנובמבר 2019 (מספר אסמכתא: 2019-01-101892), דיווח מידי מיום 28 בנובמבר 2019 (מספר אסמכתא: 2019-01-103980), דיווח מידי מיום 30 בדצמבר 2019 (מספר אסמכתא: 2019-01-115755), דיווח מידי מיום 1 בינואר 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-000351), דיווח מידי מיום 8 בינואר 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-003750), דיווח מידי מיום 27 בינואר 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-010362), דיווח מידי מיום 14 ביולי 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-067528), ודיווח מידי מיום 27 ביולי 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-079680).

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים העומדים בבסיס התוכנית האסטרטגית והמפורטים בה, עלולים שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל

התפתחויות ביחסי עבודה

הסכמי עבודה ושכר בחטיבת הטכנולוגיה

ביום 4 בפברואר 2020 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה וועד עובדי החברה של חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, שבמסגרתו סוכם על החלה בחברה, בהתאם להסכמות שגובשו, של הסכם המנהלים שנחתם בבנק בתאריך 20 בדצמבר 2018 ופסק הבוררות שהתקבל בבנק בתאריך 28 בינואר 2019, וזאת על פי המחויב בהסכמים הקיבוציים של החברה. בכך ניתן מענה לכלל התביעות של ההסתדרות והועד של חברת הטכנולוגיה בנושאים אלו. להסכם שנחתם אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

התפתחויות משמעותיות במערך טכנולוגיית המידע

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יחב לפלטפורמה חדשה, החל הבנק ברבעון הראשון של שנת 2019 בפריקט להחלפת מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק על בסיס פלטפורמה חדשה. הפריקט מתקדם ומצוי בשלב האפיון המפורט. כמו כן, ברבעון הרביעי של שנת 2019 החל פרויקט משמעותי נוסף שעניינו החלפת מערכת ה-CRM במטרה להעצים את השירות האישי לכל לקוח.

התפתחויות בפריסה הגיאוגרפית הבינלאומית

לאור משבר הקורונה, פועלות שלוחות חוץ לארץ במתכונת עבודה בהיקף מצומצם, וזאת על מנת להמשיך ולספק את השירותים הנדרשים ללקוחות. הסניפים מנטרים בצורה הדוקה את הלקוחות בסיכון. השלוחות נמצאות בקשר עם הרגולטורים המקומיים ופועלות על פי ההנחיות המתקבלות מהם. כחלק מבחינת הפריסה הבינלאומית הכוללת של הבנק, נבחנת אפשרות למכירה של יונייטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד.

נושאים נוספים

מיני מנהל כללי

ביום 19 בפברואר 2020 הודיע המנהל הכללי של הבנק, מר אלדד פרשר, לדירקטוריון, כי בכוונתו לסיים בחודשים בקרובים את כהונתו. ביום 24 בפברואר 2020 מינה דירקטוריון הבנק ועדת דירקטוריון לאיתור מועמדים לתפקיד המנהל הכללי של הבנק, בראשות יושב ראש הדירקטוריון, מר משה וידמן. ביום 8 ביוני 2020, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ את המלצתה של ועדת האיתור ולמנות את מר משה לארי לתפקיד המנהל הכללי הבא של הבנק, בתוקף החל מיום 16 בספטמבר 2020. ביום 2 ביולי 2020, התקבלה בבנק הודעת המפקח על הבנקים כי אין לו התנגדות למינויו של מר משה לארי למנהל הכללי של הבנק.

לפרטים נוספים ראה דיווחים מיום 19 בפברואר 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-017268), מיום 24 בפברואר 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-018846), מיום 8 ביוני 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-058554), מיום 8 ביוני 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-058935), מיום 8 ביוני 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-058938), מיום 8 ביוני 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-058941) ומיום 2 ביולי 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-062650).

מיני מנהל חטיבה פיננסית

ביום 20 ביולי 2020, החליט דירקטוריון הבנק למנות את מר עדי שחף לתפקיד מנהל החטיבה הפיננסית, בתוקף החל מיום 16 בספטמבר 2020 במקום מר משה לארי, אשר יחל את כהונתו כמנהל הכללי באותו מועד. לפרטים נוספים ראה דיווח מיום 20 ביולי 2020 (מספר אסמכתא: 2020-01-070051).

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב(4-2) לדוחות הכספיים.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

לפרטים בדבר תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד ראה התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית, לעיל.

השפעות התפשטות נגיף הקורונה

משבר הקורונה הפוקד את העולם כולו וישראל בתוכו מוביל להשלכות כלכליות, ריאליות ופיננסיות, תוך ירידה חדה בהיקף הפעילות המשקית, עלייה משמעותית בשיעור הבלתי מועסקים ותנודתיות חריפה בשווקים הפיננסיים. כתוצאה מאירועים אלו חלה עלייה בסיכון האשראי במשק הישראלי ובעולם כולו. העלייה ברמת סיכון האשראי, נבעה בעיקרה מהמגזר העסקי, ובדגש על העסקים הבינוניים והקטנים, בעקבות הירידה בפעילות המשקית.

החל מחודש מאי, חזר הבנק באופן מדורג לשגרת עבודה, לאחר שפעל במתכונת מצומצמת בחודשים מרץ ואפריל. נכון להיום, פועלים סניפי הבנק ויחידותיו במתכונת מלאה, תוך שמירה על כללי הריחוק החברתי וההיגיינה בהתאם להוראות משרד הבריאות, ותוך שימוש, במידת הצורך בתשתית עבודה מרוחק. הבנק מעביר באופן שוטף הנחיות עבודה מפורטות לשמירה על ריחוק חברתי והיגיינה ומחלק אמצעים במטרה לשפר את המיגון, הן ציוד אישי (מסכות, אמצעי חיטוי), והן מחיצות ואמצעי הפרדה לצורך צמצום החשיפה בין העובדים ועם הלקוחות. דירקטוריון הבנק, ועדותיו והנהלת הבנק, מקיימים דיונים תקופיים מהרגיל, על מנת לתת מענה לנושאים הקשורים במשבר, ולבחון באופן רציף את השלכותיו.

היחידות העסקיות נמצאות בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות, כדי לאמוד את מצבם העסקי ואת השלכות המשבר עליהם, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים מהמשבר, תוך שמירה על איזונים ומזעור סיכויי האשראי. במהלך המחצית הראשונה של השנה פרסם בנק ישראל שורה של הנחיות, הקלות, והתאמות להוראת ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה). הבנק מיישם הקלות והנחיות אלו, ופועל למתן מענה עסקי הולם ללקוחותיו בתחומים שונים בעת הזו, תוך בחינה שוטפת של השלכות הפעילויות על ניהול הסיכונים.

בנוסף, פרסמה המדינה קווים מנחים של תוכנית כלכלית לסייע למשק, ואף השיקה קרנות הלוואות לעסקים שיעודן סיוע לעסקים קטנים וגדולים שנפגעו ממשבר הקורונה.

הבנק נקט בשורה ארוכה של צעדים על מנת לתת מענה מידי לצרכים שנוצרו כתוצאה מהמצב החל במענה תפעולי ללקוחות וכלה בהתאמות במדיניות חיתום האשראי וסיכויי האשראי, ובהמשך לפניית הפיקוח על הבנקים מיום 2 באפריל 2020, פעל הבנק, יחד עם כלל המערכת הבנקאית, במטרה לתמוך ביכולת של העסקים ומשקי הבית לצלוח את המשבר, ולהמשיך לספק אשראי ללווים בכלל המגזרים במשק, תוך קיום תהליך חיתום אשראי אחראי, אך ללא הקשחה מיותרת של תנאי החיתום. בין יתר הפעולות שביצע הבנק, אושרה דחייה של עד 4 חודשים בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר, לרבות הארכות נוספות בדחייה במקרי הצורך: הארכה נוספת עד לסוף שנת 2020 ללקוחות שכבר דחו תשלומים, ודחייה של עד 6 חודשים גם ללקוחות שטרם דחו תשלומים. אושרו דחיות ועדכונים למועדי התשלום גם ללקוחות פרטיים ומסחריים שנקלעו לקושי זמני, והועמדו הלוואות בערבות מדינה במסגרת התוכנית הממשלתית.

היקף האשראי לדיור שניתנה בגינו דחיית תשלומים הגיע ביום 30 ביוני 2020 לכ-36.7 מיליארדי שקלים חדשים. הבנק מאפשר ללווים, כאמור, להאריך את תקופת הדחייה עד סוף שנת 2020 או לפנות ולקבל דחייה של עד 6 חודשים אם זו פנייתם הראשונה, בהתאם למתווה בנק ישראל. מתוך סך האשראי שהיה בדחייה, נכון ליום 10 באוגוסט 2020, לכ-7 מיליארדי שקלים חדשים ניתנה דחייה נוספת (מרביתם עד תום שנת 2020). לווים שהיקף חובם מסתכם בכ-14 מיליארדי שקלים חדשים ויתרו על הצעת הבנק לדחייה נוספת של התשלומים, ואמורים לחזור ולפרוע את ההלוואות כסדרן החל מחודש אוגוסט 2020, וללווים שהיקף חובם כ-16 מיליארדי שקלים חדשים צפויה הדחייה להסתיים במהלך החודשים ספטמבר-דצמבר 2020, אם לא יבקשו דחייה נוספת עד למועד התשלום. נציין, כי בכ-60% מיתרת ההלוואות שמועד התשלום בהן חל בימים אלה, לא התבקשה דחייה נוספת והלקוחות חוזרים לשלם. מאינדיקציות ראשונות שהתקבלו בגין לווים שחזרו לשלם, שמועד פירעון ההלוואות שלהם חל בתחילת חודש אוגוסט 2020, לא ניתן להצביע על בעיות חריגות בכיבוד התשלומים.

באשראי המסחרי, אושרה נכון ל-30 ביוני 2020 דחיית תשלומים ללקוחות עם היקף אשראי של כ-4.3 מיליארדי שקלים חדשים, מהם חזרו לשלם לקוחות עם יתרת אשראי של כ-1.5 מיליארדי שקלים חדשים, ונכון ליום 10 באוגוסט 2020 נותרה דחייה לסך של כ-2.8 מיליארדי שקלים חדשים. היקף האשראי שניתנו בגינו הארכות לתקופה העולה על 6 חודשים מגיע ליום 10 באוגוסט 2020 לכ-445 מיליון שקלים חדשים בלבד.

האשראי שמעמיד הבנק במסגרת הקרן בערבות המדינה, כולל ערבות מדינה בשיעור של 85% לכל הלוואה, אך במצטבר עד 15% על התיק כולו, וזאת כנגד פיקדון מהלקוח בשיעור של 5% מסכום הלוואה. ההלוואות ניתנות בריבית פריים פלוס 1.5%. במהלך השנה הראשונה אין תשלומים לפירעון קרן הלוואה, והריבית משולמת על ידי המדינה. בנוסף, הושק בקרן זו מסלול ייעודי לעסקים ברמת סיכון גבוהה ("מסלול מוגבר") ובו ערבות המדינה על התיק הינה 60%, כאשר תנאי ההלוואות זהים למסלול הכללי בקרן. במקביל, הושקה ב-30 באפריל 2020 קרן לעסקים גדולים, בה ערבות המדינה הינה בשיעור של 75% מגובה כל הלוואה, וסך הערבות מוגבלת ל-12%.

נכון ליום 10 באוגוסט 2020 העמיד הבנק אשראי בסך של כ-4.1 מיליארדי שקלים חדשים במסגרת הקרנות בערבות המדינה (ליום 30 ביוני 2020 - כ-3.5 מיליארדי שקלים חדשים).

לפרטים בדבר הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי שנערכה בגין הלוואות שקיבלו דחיית תשלומים, בהתאם למאפייני הסיכון שלהן, ראה להלן.

לפירוט נוסף של ההלוואות הנמצאות בדחיית תשלומים, ושל האשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה, ראה להלן בפרק סקירת הסיכונים - סיכון אשראי. לפרטים נוספים בדבר פעילות הבנק לסייע ללקוחות על רקע משבר הקורונה ראה להלן.

במקביל לפעולות שנקט הבנק במטרה להמשיך במתן שירות ללקוחותיו, ניתן דגש מיוחד להשלכות אפשריות של המשבר על ניהול הסיכונים של הבנק. סיכון האשראי מנוטר באופן הדוק, באמצעות פורומים בראשות המנהל הכללי ובראשות מנהל סיכון האשראי, ותוך קיום הערכות מצב חטיבתיות דו שבועיות, ניטור פרטני של ענפי משק בעלי חשיפה גבוהה למשבר, וניטור שוטף של מדדים מרכזיים ולקוחות ספציפיים בעלי רגישות

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מיוחדת להשלכות המשבר. ביתר הסיכונים נמשך הניהול השוטף, תוך שימת דגש לאפשרות של השלכות נוספות למשבר, אם תהיינה. כמו כן, נמשכה כסדרה פעילות היחידות והמערכות הקשורות בדיווח הכספי, וכן הבקורות על גילוי ועל הבקרה הפנימית על דיווח כספי. לפרטים בדבר הצעדים והתהליכים שנוקט הבנק לניטור וניהול הסיכונים השונים לאור השפעות המשבר, ראה פרק ניהול הסיכונים להלן.

התמודדות הבנק עם אירוע הקורונה תוך מתן מענה שוטף לצרכים תפעוליים, כללו עלויות בגין רכש טכנולוגי, שדרוג מערכת גישה מרחוק, אבטחה, פיצול יחידות, וכן עלויות לוגיסטיות עבור רכש אמצעי חיטוי ומיגון, אשר לא השפיעו באופן משמעותי על הוצאות הבנק.

הלימות הון וחלוקת דיבידנד

ביום 31 במרץ 2020 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)", במסגרתה, הפחית הפיקוח על הבנקים את יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, כל עוד הוראת השעה בתוקף. זאת, תוך ציפייה כי הבנקים יעשו שימוש בעודפי ההון, אגב הפחתת דרישות ההון, כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק, לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי הבית והמגזר העסקי, ולא לצורך מטרת אחרות, לרבות חלוקת דיבידנד ורכישה עצמית של מניות, כל עוד הוראת השעה בתוקף. ביום 27 באפריל 2020 פורסם עדכון נוסף להוראה 250, לפיו דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוור, לא תחול על הלוואות לדיוור אשר יועמדו בתקופת המשבר. כפועל יוצא מכך, יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק לנכסי הסיכון, בצירוף דרישת ההון הנוספת בשיעור 1% מיתרת ההלוואות לדיוור, ליום 30 ביוני 2020, לא יפחת משיעור של 8.79% ויחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.29% (אליהם יתווספו שולי ביטחון נאותים), עוד צוין, כי הבנקים מתבקשים לבחון מחדש את מדיניות חלוקת דיבידנד והתוכנית לרכישה עצמית של מניות, על רקע משבר הקורונה ואי הוודאות הנובעת מהתפתחות המשבר (ובכלל זה, לאור התחזיות המאקרו כלכליות שעודכנו בחזות כלפי מטה והירידות החדות בשווקים הפיננסיים), וכי נכון להימנע מחלוקת דיבידנד (לרבות רכישה עצמית של מניות) כל עוד הוראת השעה בתוקף.

בהמשך לכך, ביום 13 באפריל 2020, החליט הדירקטוריון כי הבנק יימנע מחלוקת דיבידנד (לרבות רכישה עצמית של מניות הבנק), כל עוד הוראת השעה בתוקף; זאת, בין היתר, לאור עמדת הפיקוח על הבנקים, כאמור לעיל, ובשים לב לאמור לעיל ובכלל זאת לאי הוודאות בדבר השלכות משבר הקורונה על הבנק כמפורט לעיל.

הפרשה להפסדי אשראי

ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה כוללת אומדן בגין השפעת משבר הקורונה, שבא לידי ביטוי בעיקר בגידול בהפרשה הקבוצתית. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, מיישם הבנק שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר, החל משנת 2011, והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלבנטיים. גורמים אלה כוללים בין היתר: מגמות בהיקפי אשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מאקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענפי משק, שינויים בנפח ומגמה של יתרות בפיגור, שינויים במדיניות הבנק למתן אשראי ועוד.

ביום 21 באפריל 2020 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר הכולל דגשים לדוחות הכספיים. בחוזר הודגש, בין היתר, כי על התאגידים הבנקאיים לוודא כי דוחותיהם משקפים את ההשפעות העיקריות של אירוע נגיף הקורונה, וכי ההפרשות להפסדי אשראי נערכו באופן שמרני וזהיר. החוזר מצוין כי הפיקוח על הבנקים ער לכך שבנסיבות קיימות קיימת רמה גבוהה של אי ודאות, אשר מחייבת תאגיד בנקאי להפעיל שיקול דעת משמעותי, וקובע כי יש לעדכן את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה, ולהגדיל את הסכומים שנכללים בהפרשה להפסדי אשראי. לאורך זמן, ככל שיעמוד לרשות הבנק מידע נוסף, יעודכנו אומדני ההשפעה בהתאם. בהתאם לפרסום של בנק ישראל, מתוך דוח היציבות הפיננסית למחצית הראשונה של 2020, לצורך חישוב ההפרשות להפסדי אשראי נדרש הבנק להשתמש במקורות חיצוניים אמין, וכן בתחזיות המקרו-כלכליות העדכניות ביותר כנקודות עיגון.

לאור זאת, במסגרת חישוב ההתאמות האיכותיות שתוצאותיו נכללות בדוחות כספיים אלה, הובאו בחשבון אינדיקטורים שונים, שהשפיעו על רכיבי המודל בהתאם לשיעור הגידול באינדיקטור. האינדיקטורים כוללים בין היתר את שיעור ירידת דירוגי הלווים בענפים השונים, שיעור הגידול בהיקף ההלוואות בתנאים ייחודיים למשבר הקורונה (דחיית תשלומים, הלוואות בערבות מדינה), וכן הגידול בשיעורי האבטלה והירידה בצמיחה בהתאם לתחזית בנק ישראל. בנוסף, דורגו ענפי המשק בהתאם לחומרת הפגיעה בגין משבר הקורונה, ובכל ענף נכללה בהתאם תוספת בגין הסיכון הענפי.

לאור התמשכות המשבר חל ברבעון השני של 2020 החמרה נוספת במדדים המשמשים לחישוב הרכיב האיכותי, ביניהם שיעור אבטלה וצמיחה אשר נלקחו בהתאם לתחזית בנק ישראל לתרחיש גל שני לשנת 2020 (שיעור אבטלה 11.5% ושיעור צמיחה שלילי של 9%). כתוצאה מכך, ובהתאמה לציפייה הפיקוחית, חל גידול נוסף בהפרשות להפסדי אשראי בגין הרכיב האיכותי. ההפרשה האיכותית מתבססת על שיקול דעת ואומדן שנערך בתנאי חוסר-ודאות, ותיבחן באופן שוטף בהתאם להתפתחות האינדיקטורים השונים. שיעור ההפרשה על פי המודל ימשיך להתעדכן באופן שוטף בהתאם לאינדיקטורים השונים: במקרה של החמרה נוספת השיעור צפוי לגדול, ובמקרה של שיפור, יקטן שיעור ההפרשה בהתאם.

בענף הדיוור מחושבת ההפרשה לפי נוסחת "עומק הפיגור" שקבע הפיקוח על הבנקים, וכוללת בנוסף הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, שבהתאם להוראות יתרתה לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות למועד הדיווח. מטעמי שמרנות, ולאור היקף ההלוואות שאושרה להם דחייה בתשלומים השוטפים, ההפרשה כוללת רכיב איכותי נוסף, שחושב בהתאם לתחשיב PGU - CGO על יתרת ההלוואות שאושרה בהן דחיית תשלומים, הנמצאות בקבוצות הדירוג הנמוכות בתיק האשראי לדיוור של הבנק. לאור התמשכות המשבר והארכת תקופות הדחייה לחלק מהלקוחות, ובהתאמה לציפייה הפיקוחית, החמיר ברבעון השני של 2020 הניתוח שבבסיס חישוב הרכיב האיכותי, וכתוצאה מכך חל גידול נוסף בהפרשות להפסדי אשראי בגין הרכיב האיכותי. נציין כי רכיב זה יותאם בעתיד בהתאם להתפתחויות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי למחצית הראשונה ולרבעון השני של שנת 2020 מסתכמות ב-615 ו-270 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, לעומת 175 ו-99 מיליוני שקלים חדשים בתקופות המקבילות אשתקד, גידול של 440 ו-171 מיליוני שקלים חדשים. עיקר הגידול נובע מהסיבות שתוארו לעיל. לפרטים נוספים בדבר ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה, ראה להלן בניתוח ההתפתחויות בהכנסות ובהוצאות, וכן בביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

ההפרשה האיכותית מתבססת על שיקול דעת ואומדן שנערך בתנאי חוסר-ודאות, והיא תיבחן באופן שוטף בהתאם להתפתחות האינדיקטורים השונים. מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. הנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

אימוץ המלצות ועדת התביעה הבלתי תלויה לבחינת התנהלות קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים בענייני מיסוי

ביום 27 במרץ 2019 החליט דירקטוריון הבנק על הקמת ועדה בלתי תלויה (להלן: "הוועדה"), לבחינת היבטים מסוימים העולים מהסדר ה- PSA (להלן: "הסדר"), עליו חתם הבנק עם משרד המשפטים בארצות הברית בקשר עם עסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים בשנים 2012-2002.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

ביום 31 במרץ 2020 אימץ דירקטוריון הבנק את המלצות הוועדה בדבר אי נקיטת הליכים משפטיים כנגד נושאי משרה וגורמים אחרים בבנק ובדבר אי הסקת מסקנות אישיות בקשר לאירועים נשוא ההסדר, וכן להתקשר עם חברות הביטוח, שהנפיקו פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק, בהסכם פשרה לתשלום סכום של 23 מיליון דולר, בכפוף לאישורו של בית המשפט המחוזי תל אביב יפו. סכום זה הוכר כהכנסה ברבעון הראשון של שנת 2020.

ביום 18 במאי 2020 דן דירקטוריון הבנק בדוח משלים שהוגש לו על ידי הוועדה שעניינו בחינת התהליכים הניהוליים והבקורות, לרבות בהיבט הממשל התאגידי, הקשורים באירועים נשוא ההסדר. בדוח זה נקבע כי ברוב התחומים והתהליכים שנבחנו על ידי הוועדה לגבי התקופה הרלוונטית, נעשו שיפורים משמעותיים על ידי הבנק ולוועדה לא היו הערות לשיפורים אלה. ביחס לחלקם, מצאה הוועדה לנכון להמליץ לבנק ליישם תהליכים נוספים מעבר לאלו הקיימים, והדירקטוריון אימץ את מרבית המלצות הוועדה הבלתי תלויה, תוך שינויים קלים. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

אופציות למנהל הכללי של הבנק, לנושאי משרה ולמנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות

ביום 22 ביוני 2020 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול של הבנק, הקצאת כתבי אופציה למנהל הכללי של הבנק, לנושאי משרה בבנק, וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בנות של הבנק. לפרטים נוספים ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית ברבעון השני ובמחצית הראשונה של שנת 2020

המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

התפשטות מגפת הקורונה בעולם החל מתחילת שנת 2020 הובילה ממשלות ברחבי העולם ובישראל לנקוט בצעדי סגר וריחוק חברתי במאמץ לבלום את התפשטות הנגיף. כתוצאה מכך, נוצר משבר כלכלי גלובלי שבא לידי ביטוי בשיתוק של מגזרים נרחבים בכלכלה העולמית והישראלית, תוך נסיקה של מספר העובדים שהוצאו לחופשה ללא תשלום. בשוקי ההון חלה ירידה חדה בשערי המניות ובמחירי איגרות החוב הקונצרניות, אם כי מסוף חודש מרץ חלה התאוששות מסוימת.

המשבר פגע בצד ההיצע בעקבות הפגיעה בשרשרת הייצור של מוצרים ושירותים רבים ומפגיעה בסחר העולמי, אך הביא גם לירידה בצד הביקוש בעקבות הטלת מגבלות על הפעילות העסקית. בניסיון לשכך את עוצמת המשבר ממשלות ברחבי העולם נקטו בצעדים פיסקליים, תוך התמקדות בפיצוי עסקים ועובדים שנפגעו מהמשבר והעמדת אשראי למגזר העסקי. מרבית הבנקים המרכזיים הפחיתו את הריביות המוניטריות בחדות ונקטו בצעדי הרחבה מוניטריים ואספקת נזילות לשווקים.

בישראל, התוצר התכווץ ברבעון הראשון של שנת 2020 בשיעור שנתי של 6.9%, לעומת צמיחה בשיעור של 4.6% ברבעון הרביעי של שנת 2019, ושל 3.5% בשנת 2019 כולה. התוצר הושפע ברבעון הראשון בעיקר מהסעיפים הבאים: ירידה חדה בצריכה הפרטית (למעט בסעיפי הדיור ומוצרי המזון), ירידה בהשקעה בנכסים קבועים, וירידה ביצוא השירותים בשל התכווצות ביצוא שירותי תיירות. מנגד, חל גידול חד ביצוא הסחורות. היבוא התכווץ במידה רבה, ומיתן את ההתכווצות בתוצר. התמ"ג למעט שינויים במלאי התכווץ בשיעור חד אף יותר של 11.9%, לעומת התרחבות בשיעור של 5.9% ברבעון הרביעי של שנת 2019, ושל 3.4% בשנת 2019 כולה.

החל מסוף חודש אפריל הכריזה ממשלת ישראל על הקלה במגבלות על הפעילות העסקית. במהלך חודש יוני החלה מגמה של עלייה בנתוני התחלואה, שהובילה את הממשלה, בתחילת חודש יולי, לחדש את הטלת המגבלות. המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל התכווץ מתחילת השנה ועד לחודש יוני בשיעור שנתי של 5.5% לעומת עלייה של 3.4% בשנת 2019, ו-3.6% בשנת 2018. מספר הבלתי מועסקים, המועסקים שנעדרו מעבודתם בגלל נגיף הקורונה ואלו שיצאו מכוח העבודה בשל פיטורים או סגירת מקום העבודה זינק בחדות והגיע בתחילת חודש מאי לרמה של כ-1.1 מיליון, שהם כ-26.6% מכוח העבודה. מאז נרשמה חזרה חלקית לעבודה, וכונן לתחילת חודש יולי עמד מספר דורשי העבודה על כ-511 אלף, שהם כ-12.3% מכוח העבודה.

על פי תחזית חטיבת המחקר בבנק ישראל מחודש יוני, ערב העלייה המחודשת בתחלואה, התוצר בישראל צפוי להתכווץ בשיעור של 6.0% בשנת 2020 ולהתאושש בשנת 2021 עם צמיחה בשיעור של 7.5%, ואילו שיעור האבטלה צפוי לעמוד על 9% ברבעון האחרון של שנת 2020, ולרדת עד לשיעור של 6% בסוף שנת 2021. יחד עם זאת, צוין כי שיעורים אלה צפויים להשתנות בהנחה של גל שני בתחלואה, כפי שאכן אירע.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 ירד סדד המחירים לצרכן בשיעור של 0.8% לעומת עלייה בשיעור של 0.9% בתקופה המקבילה אשתקד. המדד הושפע בעיקר מהוזלה בסעיפי התחבורה והתקשורת, ההלבשה וההנעלה, החינוך, התרבות והבידור והמזון אשר מיתנו את המדד הכללי בשיעור של 0.8%. מנגד, חלה התייקרות בסעיף הפירות והירקות, אשר תרם 0.1% למדד הכללי.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שיעור השינוי (באחוזים)	31 בדצמבר 2019	30 ביוני 2020
שער החליפין של: דולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.456	3.466
אירו (בשקלים חדשים)	3.878	3.883

ביום 7 באוגוסט 2020 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.402 - ייסוף של 1.8% מיום 30 ביוני 2020. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 4.013 - פיחות של 3.4% מיום 30 ביוני 2020.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מדיניות מוניטרית

על מנת לתמוך בנזילות בשווקים ולהקל על תנאי האשראי במשק, הפחית בנק ישראל בחודש אפריל את הריבית המוניטרית מרמה של 0.25% לרמה של 0.1%. בנוסף, הפעיל בנק ישראל כלים מוניטריים רבים, ביניהם: תוכנית לרכישת איגרות חוב ממשלתיות בסך 50 מיליארדי שקלים חדשים, והזרמת נזילות לשוק ההון באמצעות מכרזי החלף שקל-דולר, ונקיטת צעדים להגדלת היצע האשראי, בין היתר, באמצעות הפחתה של דרישות ההון מהבנקים. בנוסף השיק בנק ישראל כלי מוניטרי למתן הלוואות לטווח ארוך למערכת הבנקאית, בתנאי שהלוואות אלו יתגלגלו לעסקים קטנים ועזירים, ותוכנית לרכישת איגרות חוב קונצרניות בשוק המשני בהיקף של 15 מיליארדי שקלים חדשים.

מדיניות פיסקלית

במחצית הראשונה של שנת 2020 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 58.2 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון תקציבי מצטבר בסך של 22.0 מיליארדי שקלים חדשים אשתקד. שיעור הגירעון ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש יוני, ביחס לתוצר המקומי הגולמי בשנת 2019 עמד על 6.4%, לעומת שיעור של 3.7% בשנת 2019, ושיעור של 2.9% בשנת 2018. במחצית הראשונה של שנת 2020 נרשם גידול של 7.4% בהוצאות משרדי הממשלה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד, וירדה גביית המסים בשיעור נומינלי של 6.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. משרד האוצר הכריז על תוכנית כלכלית לתמיכה במשק שנועדה להבטיח מתן מענה בריאותי ואזרחי הולם, תמיכה בפיתוח המשק, שמירה על המשכיות עסקית ואספקת ביטחון סוציאלי למשקי הבית. נכון לחודש יוני, מתוך סך התוכנית בגובה של כ-100 מיליארדי שקלים חדשים בוצעו כ-47%. בחודש יולי הוכרז על מהלך נוסף של חלוקת מענקים לכל משפחה, בעלות כוללת של 6.5 מיליארדי שקלים חדשים.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה, נתונים מקוריים) במהלך חמשת החודשים הראשונים של שנת 2020 בכ-18.1 אלף דירות, ירידה של 15.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ועלייה של 13.3% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2018. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 ניתנו לציבור הלוואות לדיוור בסך של 37.5 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 32.6 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ו-29.2 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה בשנת 2018, עלייה של 15% ו-28%, בהתאמה.

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיוור בבעלות עלו, במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש מאי 2020, בשיעור של 2.0%, בהמשך לעלייה בשיעור של 3.4% בשנת 2019 ועלייה של 1.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון השני של שנת 2020, התנהל במגמה חיובית בהובלת הבורסות בארצות הברית, אירופה ושוק המניות בארץ במדדים המרכזיים וזאת בניגוד למגמה השלילית ברבעון הראשון של השנה.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2020				2019	
	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
תל-אביב 35	1.0	(21.0)	4.2	1.1	3.6	5.4
תל-אביב 125	3.8	(21.0)	5.5	3.2	4.7	6.4
תל-אביב 90	8.6	(21.6)	8.9	9.2	7.1	10.2

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המיירים הסתכם ברבעון השני ובמחצית הראשונה של השנה ב-1.9 ו-2.1 מיליארדי שקלים חדשים, בהתאמה, לעומת מחזור ממוצע של 1.3 ו-1.2 מיליארדי שקלים חדשים בתקופות המקבילות אשתקד, ומחזור יומי ממוצע של 1.3 מיליארדי שקלים חדשים בשנת 2019.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2020				2019	
	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון
אג"ח כללי	2.9	(4.5)	1.0	2.6	1.7	3.2
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	4.0	(3.0)	0.9	3.5	2.1	3.5
אג"ח ממשלתי לא צמודות	3.0	(1.1)	0.9	3.5	1.4	2.3
תל בונד 20	0.5	(7.1)	(0.1)	2.0	1.9	4.3
תל בונד 40	2.3	(6.5)	2.1	1.1	2.1	3.2

כלכלה עולמית

כלכלת ארצות הברית התכווצה ברבעון השני של שנת 2020 בשיעור שנתי של 32.9%, בהמשך להתכווצות בשיעור של 5.0% ברבעון הראשון, ולעומת צמיחה בשיעור של 2.1% ברבעון הרביעי של שנת 2019, ושל 2.3% בשנת 2019 כולה. זאת, בעקבות התפשטות נגיף הקורונה והטלת מגבלות על הפעילות העסקית. מדדי מנהלי הרכש רשמו ירידות לערכי שפל היסטוריים בחודש אפריל, הן בענפי השירותים והן בענפי התעשייה, אך התאוששו מאז וחזרו להצביע על התרחבות בפעילות. המשק האמריקאי איבד משרות רבות בחודש אפריל, אולם בחודשים העוקבים נרשמה התאוששות מסוימת, כאשר שיעור האבטלה נכון לחודש יוני עמד על שיעור של 11.1%. במטרה לתמוך בכלכלה האמריקאית, הוריד ה-FED בחודש מרץ את הריבית בשתי פעימות חירום מרמה של 1.75%-1.5% עד לרמה של 0.0%-0.25%. בנוסף, הכריז ה-FED כי יפעל בכל הכלים העומדים לרשותו וימשיך לרכוש איגרות חוב "בכל סכום שיידרש" לשמירה על תפקוד השוק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

התוצר בגוש האירו התכווץ ברבעון השני של שנת 2020 בשיעור שנתי של 40.3% בהמשך להתכווצות בשיעור שנתי של 13.6% ברבעון הראשון ולעומת צמיחה של 1.2% בשנת 2019 כולה. מדדי מנהלי הרכש בענפי השירותים ובענפי התעשייה ירדו לרמת שפל בחודש אפריל, על רקע התפשטות נגיף הקורונה ברחבי היבשת, אך התאוששו מאז במידה ניכרת, ובחודש יולי חזרו להצביע על התרחבות בפעילות. ה-ECB הותיר את הריבית ברמתה (-0.5%), אך הפעיל תוכנית חירום לרכישת איגרות חוב בהיקף 1.35 טריליון אירו, הרחיב את תוכנית ההלוואות לבנקים, והפחית את דרישות ההון מהבנקים. בצד הפיסקאלי מדינות האיחוד האירופי הודיעו על הקמת קרן חילוץ בהיקף של 750 מיליארדי אירו. בחודש ינואר 2020 פרשה בריטניה מהאיחוד האירופי לאחר 47 שנים. מהלך זה מכניס את בריטניה לתקופת מעבר בה היא תיוותר חברה באיחוד הסחר, תוך כדי משא ומתן על הסכמי סחר חדשים.

הכלכלה הסינית צמחה ברבעון השני של שנת 2020 בשיעור שנתי של 3.2%, לאחר התכווצות בשיעור שנתי של 6.8% ברבעון הראשון, וצמיחה של 6.1% בשנת 2019 כולה. מדד הייצור התעשייתי התכווץ ברבעון הראשון של השנה, אך חזר לצמוח ברבעון השני, עם הסרת המגבלות על הפעילות. מדד המסחר הקמעונאי התכווץ גם הוא במהלך הרבעון הראשון, אולם מאז חל שיפור מסוים. מדדי מנהלי הרכש ירדו בחדות בחודש פברואר השנה עם החלת הסגר על מחוז חוביי, אך התאוששו במידה ניכרת כבר בחודש מרץ, והצביעו על חזרה מהירה של הפעילות לתוואי של צמיחה.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	2020		2019	
	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי
דאו ג'ונס	23.3	(23.2)	6.0	1.2
S&P 500	25.5	(20.0)	8.5	1.2
נאסד"ק 100	35.7	(10.5)	12.7	1.0
DAX	29.0	(25.0)	9.6	0.2
FTSE 100	13.9	(24.8)	6.7	(0.2)
CAC	17.3	(26.5)	0.5	2.5
Nikkei	22.8	(20.0)	5.0	2.3

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת תהליך למיפוי זיהוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתמש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות ויציבותו של הבנק, סיכונים כגון: סיכונים אסטרטגיים, ריבית ונזילות. כמו כן, מזוהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתמש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע ומוניטין. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק, תנאי השוק ודרישות הרגולציה. לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת לרבות השפעת משבר הקורונה, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים לרבעון השני של שנת 2020 ולשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrahi-tefahot.co.il < אודות בנק > קשרי משקיעים < מידע כספי.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 3.ב10. ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק וחברה מאוחדת שלו, לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

כמפורט בביאור 1 ב. לדוחות כספיים אלה, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 10 שנים שהסתיימו במועד הדיווח, ומביאה בחשבון את השפעת ההרעה בתנאים המאקרו-כלכליים והפעילות במשק עקב משבר הקורונה, על הלוחים בבנק. לפרטים, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-717 מיליוני שקלים חדשים לעומת 980 מיליוני שקלים חדשים אשתקד, קיטון בשיעור של 26.8%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 9.0% לעומת תשואה על ההון בשיעור של 13.3% בתקופה המקבילה אשתקד ו-11.9% בשנת 2019 כולה.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השני של שנת 2020 ב-360 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 576 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 37.5%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 9.0%, לעומת תשואה על ההון של 15.8% ברבעון המקביל אשתקד.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ במחצית הראשונה של שנת 2020, כפי שיפורט להלן הסתכמו ב-2,810 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,920 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 3.8%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ ברבעון השני של שנת 2020, כפי שיפורט להלן, הסתכמו ב-1,399 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,632 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 14.3%. **הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾** מפעילות שוטפת במחצית הראשונה של שנת 2020, כפי שיפורט להלן הסתכמו ב-2,784 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,706 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 2.9%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽²⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השני של שנת 2020, כפי שיפורט להלן הסתכמו ב-1,368 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,357 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 0.8%. להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	2019			2020		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
	1,231	1,543	1,214	1,352	1,347	1,323
	57	89	147	64	64	76
	(14.3)	1,288	1,632	1,416	1,411	1,399
הכנסות ריבית, נטו						
הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽¹⁾						
סך הכנסות מימון						
בניכוי:						
השפעת מדד המחירים לצרכן	(42)	235	(81)	(36)	(83)	(40)
הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים	12	9	6	17	7	9
רווחים ממימוש איגרות חוב וניירות ערך זמינים למכירה ורווחים מאיגרות חוב למסחר, נטו	12	1	30	3	28	54
השפעת רישום חשבוני של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽²⁾	(43)	30	34	44	43	8
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	(61)	275	(11)	28	(5)	31
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת	0.8	1,349	1,357	1,372	1,388	1,368

שיעור השינוי (באחוזים)	שישה חודשים	
	2019	2020
	2,920	2,810
סך הכנסות מימון		
סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת	214	26
סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת	2.9	2,706

הכנסות המימון מפעילות שוטפת ירדו ברבעון השני של שנת 2020 לעומת הרבעון הראשון של השנה, זאת על רקע ירידת ריבית בנק ישראל משיעור של 0.25% בסוף חודש מרץ לשיעור של 0.1% בתחילת חודש אפריל, וירידת ריבית הבנק המרכזי בארצות הברית, בשתי פעימות במהלך חודש מרץ מרמה של 1.75%-1.50% לרמה של 0.25%-0.00%.

הכנסות המימון מפעילות שוטפת גדלו במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 2.9% בלבד, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, זאת למרות ההשפעה השלילית של ירידת הריבית בארצות הברית ובישראל, כאמור.

(1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד), לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם את השפעת החיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	מחצית ראשונה	
			2019	2020
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	12.8	105	818	923
משקי בית- אחר	(2.7)	(18)	672	654
בנקאות פרטית	(6.8)	(3)	44	41
סך הכל אנשים פרטיים	5.5	84	1,534	1,618
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	1.4	8	567	575
עסקים בינוניים	2.8	4	143	147
עסקים גדולים	1.1	3	263	266
גופים מוסדיים	(11.3)	(7)	62	55
סך הכל פעילות עסקית	0.8	8	1,035	1,043
ניהול פיננסי	(77.2)	(183)	237	54
סך הכל פעילות בישראל	(3.2)	(91)	2,806	2,715
פעילות חוץ לארץ	(16.7)	(19)	114	95
סך הכל	(3.8)	(110)	2,920	2,810

מגזר פעילות	שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	רבעון שני	
			2019	2020
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	11.8	49	415	464
משקי בית- אחר	(5.9)	(20)	337	317
בנקאות פרטית	(13.6)	(3)	22	19
סך הכל אנשים פרטיים	3.4	26	774	800
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	(3.5)	(10)	287	277
עסקים בינוניים	(5.3)	(4)	75	71
עסקים גדולים	0.8	1	131	132
גופים מוסדיים	(13.3)	(4)	30	26
סך הכל פעילות עסקית	(3.3)	(17)	523	506
ניהול פיננסי	-	(235)	278	43
סך הכל פעילות בישראל	(14.3)	(226)	1,575	1,349
פעילות חוץ לארץ	(12.3)	(7)	57	50
סך הכל	(14.3)	(233)	1,632	1,399

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים המאזניים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	רבעון שני		שיעור השינוי מחצית ראשונה		שיעור השינוי (באחוזים)
	2019	2020	2019	2020	
מטבע ישראלי לא צמוד	169,728	189,717	167,751	186,679	11.3
מטבע ישראלי צמוד למדד	55,665	59,528	55,701	59,543	6.9
מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)	12,645	10,387	13,582	11,028	(18.8)
סך הכל	238,038	259,632	237,034	257,250	8.5

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזר השקלי נובעים מצמיחת האשראי לציבור. היתרות הממוצעות במטבע חוץ קטנו, בין היתר, על רקע צמצום בהיקף תיק ניירות הערך של הבנק במטבע חוץ.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽¹⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שני		מחצית ראשונה	
	2020	2019	2020	2019
מטבע ישראלי לא צמוד	1.98	2.10	2.08	2.11
מטבע ישראלי צמוד למדד	1.41	1.00	1.48	1.04
מטבע חוץ	1.33	0.68	1.13	0.73
סך הכל	1.77	1.86	1.80	1.79

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

שינויים בפערי הריבית:

במגזר השקלי הלא צמוד הושפע פער הריבית מירידת ריבית בנק ישראל, אשר השפיעה בעיקר על צד הנכסים, בעוד שהיכולת לגלם את ירידת הריבית במרווחי הפיקדונות מוגבלת.

במגזר השקלי הצמוד למדד חלה עלייה במרווחי המימון בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

במגזר מטבע חוץ, הושפע פער הריבית מהירידה בריבית ה-FED ובריבית הליבור אשר השפיעה בעיקר על עלות המקורות, בעוד שההוצאות מהפעילות בנגזרים שכנגד, לא נכללות במסגרת פערי הריבית המוצגים לעיל. בתוספת השפעת הנגזרים ניתן לראות במחצית הראשונה של שנת 2020 ירידה של כ-0.1% בפער הריבית במטבע חוץ לעומת התקופה המקבילה אשתקד, וירידה של כ-0.06% בפער הריבית הכולל.

פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-615 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.57% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 175 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שיעור של 0.17% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו. ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-270 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.50% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 99 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.20% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו.

עיקר הגידול נובע מהפרשות להפסדי אשראי שנערכו על בסיס קבוצתי על רקע משבר התפשטות נגיף הקורונה, הן בגין חובות שזוהה בהם סיכון לפגיעה ביכולת ההחזר של הלקוח, והן בגין רכיב הפרשה נוסף ("רכיב איכותי") המחושב באמצעות מתודולוגיה המתבססת על פרמטרים איכותיים (מדדי מאקרו, כגון שיעור האבטלה והצמיחה בהתאם לתחזית בנק ישראל, ומדדים פנימיים, כגון דירוגי הלקוחות), וחל על כלל חשיפות האשראי של הבנק. כתוצאה ממשבר הקורונה חלה ברבעון השני של 2020 החמרה נוספת במדדים המשמשים לחישוב הרכיב האיכותי, וכתוצאה מכך ובהתאמה לציפייה הפיקוחית, חל גידול נוסף בהפרשות להפסדי אשראי בגין הרכיב האיכותי. ההפרשה האיכותית מתבססת על שיקול דעת ואומדן שנערך בתנאי חוסר-ודאות, ותיבחן באופן שוטף בהתאם להתפתחות האינדיקטורים השונים. לפרטים נוספים בדבר ההפרשה להפסדי אשראי שנכללה בדוחות כספיים אלה, ראה להלן בפרק ניתוח ההתפתחויות בהכנסות ובהוצאות, וכן בביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

מגזרי הצמדה	רבעון שני		מחצית ראשונה	
	2020	2019	2020	2019
הגדלת הוצאות	135	122	288	226
הקטנת הוצאות	(36)	(42)	(74)	(97)
סך הכל הפרשה פרטנית	99	80	214	129
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:				
לפי עומק הפיגור	13	2	16	5
אחרת	158	17	385	41
סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי	270	99	615	175
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.50%	0.20%	0.57%	0.17%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור	1.17%	0.50%	1.34%	0.44%
מזה: בגין הלוואות לדיור	0.15%	0.03%	0.17%	0.03%

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן פירוט הוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	רבעון שני		מחצית ראשונה		שיעור הוצאות להפסדי אשראי ⁽¹⁾ ברבעון השני		שיעור הוצאות להפסדי אשראי ⁽¹⁾ במחצית הראשונה	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	
אנשים פרטיים:								
משקי בית- הלוואות לדיור	53	11	118	19	0.15	0.03	0.17	0.03
משקי בית- אחר	44	24	84	51	0.85	0.46	0.81	0.48
בנקאות פרטית	1	-	-	-	3.19	-	-	-
סך הכל אנשים פרטיים	98	35	202	70	0.24	0.09	0.25	0.09
פעילות עסקית:								
עסקים קטנים וזעירים	83	29	155	66	1.48	0.58	1.38	0.66
עסקים בינוניים	7 ⁽²⁾	15	79	16	0.39	0.84	2.20	0.45
עסקים גדולים	74	23	161	28	1.64	0.54	1.79	0.33
גופים מוסדיים	4	(2)	6	(3)	0.72	(0.73)	0.54	(0.55)
סך הכל פעילות עסקית	168	65	401	107	1.35	0.57	1.60	0.47
ניהול פיננסי	(1)	(1)	1	(3)	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	265	99	604	174	0.50	0.20	0.57	0.18
פעילות חוץ לארץ	5	-	11	1	0.53	-	0.58	0.05
סך הכל	270	99	615	175	0.50	0.20	0.57	0.17

(1) שיעור הוצאות בין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים) (באחוזים).
 (2) כולל הקטנת הפרשה בסך כ-11 מיליון שקלים חדשים בגין חובות מסווגים ספציפיים שנגבו במהלך הרבעון השני של 2020.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי כוללות אומדן בגין השפעת משבר הקורונה, שבא לידי ביטוי בעיקר בהפרשה הקבוצתית. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-1,068 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 950 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 118 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-475 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 484 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 9 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון מריבית הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-140 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 146 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות מימון מריבית הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-76 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 89 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך, וכן הפרשי הצמדה על נגזרי מדד והשפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה במכשירים נגזרים, שההכנסה (הוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים בסעיף הכנסות מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-800 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 756 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.8%.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-376 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 373 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 0.8%.

ההכנסות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-128 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 48 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 80 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-23 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 22 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ההכנסות האחרות כוללות הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים שנכללו ברבעון הראשון של שנת 2020, בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

במחצית הראשונה וברבעון השני של שנת 2020 נכללו רווחי הון של 17 ו-4 מיליוני שקלים חדשים, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף, לעומת 26 ו-10 מיליוני שקלים חדשים בתקופות המקבילות אשתקד, בהתאמה.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-1,967 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,997 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.5%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-950 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,011 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 6.0%.

ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-1,240 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,284 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 3.4%.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-596 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 648 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 8.0%.

הקיטון בהוצאות השכר נובע בעיקר מהתאמת רכיבי תגמול משתנים לתשואה ולרווח הבנק ומהשפעת תוכנית פרישה מרצון.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-413 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 385 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.3%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-208 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 194 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 7.2%.

הגידול בהוצאות האחזקה נובע בעיקר מעלייה בהוצאות שכר דירה, בהמשך ליישום התקן החדש בנושא חכירות, מעלייה בהוצאות אבטחה כתוצאה מהתפשטות נגיף הקורונה, ומגידול בהוצאות הפחת על השקעות טכנולוגיות שבוצעו ברבעון הרביעי של שנת 2019. לפרטים בדבר יישום תקן החכירות ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

ההוצאות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-314 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 328 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.3%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השני של שנת 2020 ב-146 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 169 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 13.6%.

הקיטון בהוצאות האחרות נובע בעיקר מקיטון בהוצאות הפרסום וברכיבים אקסטרניים הנזקפים בהתאם לכללים החשבונאיים לסעיף הוצאות אחרות כתוצאה מהשינויים בעקומי הריבית.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽⁴⁾ (באחוזים):

		2019			2020		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
	58.1	49.9	56.7	54.5	52.4 ⁽²⁾	52.8	Cost Income Ratio
		מחצית ראשונה			מחצית ראשונה		
	שנת 2019	שנת 2019	שנת 2019	שנת 2019	שנת 2020	שנת 2020	
	54.6	53.6	53.6	53.6	52.6	52.6	Cost Income Ratio

(1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(2) יחס היעילות בנטרול הכנסות מהסדר מוסכם עם המבטחים - 54.7%.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-1,156 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,552 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 396 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון השני של שנת 2020 ב-578 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 917 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 339 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכם ב-34.3%, לעומת 34.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון השני של שנת 2020 הסתכם ב-33.9%, לעומת 34.7% ברבעון המקביל אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים מהרווח, ברבעון המקביל אשתקד, הושפע, בין היתר, מהוצאות שאינן מוכרות לצרכי מס בגין תוכנית האופציות לעובדים של הבנק.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - במחצית הראשונה וברבעון השני של שנת 2020 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, בדומה לתקופות המקבילות אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-43 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 41 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון השני של שנת 2020 ב-23 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-717 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 980 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השני של שנת 2020 ב-360 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 576 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

ההון העצמי של הבנק כולל גם גידול של 26 מיליוני שקלים חדשים וקיטון של 80 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה וברבעון השני של השנה, בהתאמה, מהתאמות בגין הטבות לעובדים ומהתאמות בגין הצגת איגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן ("הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק"), זאת, בהשוואה לגידול של 62 ו-26 מיליוני שקלים חדשים בתקופות המקבילות אשתקד. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת⁽⁴⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽³⁾ ויחס המינוף⁽⁴⁾ בתום הרבעון (באחוזים):

2019			2020			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
11.3	15.8	11.1	11.5	9.1 ⁽⁵⁾	9.0	תשואת רווח נקי על ההון
10.12	10.23	10.13	10.14	9.89	9.96	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון
120	118	122	121	117	122	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)
5.54	5.67	5.62	5.55	5.40	5.36	יחס המינוף בתום הרבעון

מחצית ראשונה			שנת
2019			2020
11.9			9.0
13.3			9.0

תשואת רווח נקי על ההון

- (1) תשואה בחישוב שנתי.
- (2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר חוב זמינות למכירה.
- (3) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- (5) תשואת הרווח הנקי על ההון בנטרוול הכנסות מהסדר מוסכם עם המבטחים - 7.7%.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

מחצית ראשונה			רבעון שני		
שנת			2019	2020	
2019	2019	2020	2019	2020	רווח בסיסי למניה
7.86	4.19	3.05	2.46	1.53	
7.83	4.17	3.04	2.45	1.53	רווח מדולל למניה
178	-	75	-	-	דיבידנד למניה

לפרטים בדבר החלטת דירקטוריון הבנק להימנע מחלוקת דיבידנד, כל עוד הוראת השעה במסגרתה הופחתו יחסי הון המזעריים שהבנק נדרש לעמוד בהם בתוקף, ראה פרק דיבידנד להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	2020	
2019	2019	2019	2019	2019	
6.7	10.3	273,244	264,223	291,560	סך כל המאזן
19.1	26.3	51,672	48,700	61,532	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4.8	6.8	204,708	200,728	214,450	אשראי לציבור, נטו
(16.5)	(4.3)	10,113	8,816	8,440	ניירות ערך
(1.6)	4.2	1,457	1,375	1,433	בניינים וציוד
9.9	13.0	210,984	205,188	231,784	פיקדונות הציבור
32.5	70.8	714	554	946	פיקדונות מבנקים
(11.3)	(6.0)	33,460	31,596	29,689	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.9	5.8	16,033	15,740	16,653	הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 ב-9.9 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרה הינו במסגרת הניהול השוטף של נזילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 30 ביוני 2020 ל-74%, לעומת 75% בסוף שנת 2019. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 ב-9.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 4.8%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוזק מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	2020	
2019	2019	2019	2019	2019	
6.1	8.8	137,223	133,792	145,586	מטבע ישראלי
1.7	4.1	57,272	55,937	58,233	לא צמוד
4.1	(3.3)	10,213	10,999	10,631	צמוד מדד
4.8	6.8	204,708	200,728	214,450	מט"ח כולל צמוד מט"ח
					סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	2020	
2019	2019	2019	2019	2019	
3.7	7.3	134,637	130,140	139,605	אנשים פרטיים:
(4.0)	(1.4)	21,632	21,061	20,766	משקי בית- הלוואות לדיור
(43.3)	22.1	224	104	127	משקי בית- אחר
2.6	6.1	156,493	151,305	160,498	בנקאות פרטית
					סך הכל אנשים פרטיים
8.4	12.7	20,857	20,059	22,613	פעילות עסקית:
2.2	0.3	7,063	7,196	7,219	עסקים קטנים וזעירים
19.6	5.9	15,152	17,107	18,116	עסקים בינוניים
42.5	-	1,563	1,098	2,228	עסקים גדולים
12.4	10.4	44,635	45,460	50,176	גופים מוסדיים
5.5	(4.7)	3,580	3,963	3,776	סך הכל פעילות עסקית
4.8	6.8	204,708	200,728	214,450	פעילות חוץ לארץ
					סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

ליום 30 ביוני 2020		ליום 30 ביוני 2019				ליום 31 בדצמבר 2019				סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)	
סיכון אשראי ⁽⁴⁾		סיכון אשראי ⁽⁴⁾				סיכון אשראי ⁽⁴⁾					
מסחרי	דירור	פרטי	סה"כ	מסחרי	דירור	פרטי	סה"כ	מסחרי	דירור	פרטי	סה"כ
1. סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי ⁽²⁾											
53,375	138,288	18,988	210,651	49,131	128,859	19,429	197,419	48,582	133,145	19,993	201,720
41,598	13,647	12,194	67,439	34,320	10,712	11,179	56,211	38,035	13,348	11,301	62,684
סך הכל סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי											
94,973	151,935	31,182	278,090	83,451	139,571	30,608	253,630	86,617	146,493	31,294	264,404
2. סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי											
א. לא בעייתי ⁽⁴⁾											
3,173	827	374	4,374	2,387	763	425	3,575	1,520	899	403	2,822
2,326	1,500	233	4,059	1,785	1,453	229	3,467	2,113	1,532	234	3,879
ב. סה"כ בעייתי											
728	1,432	101	2,261	609	1,407	117	2,133	716	1,476	117	2,309
השגחה מיוחדת ⁽⁵⁾											
290	-	42	332	125	-	26	151	212	-	30	242
נחות											
1,308	68	90	1,466	1,051	46	86	1,183	1,185	56	87	1,328
סך הכל סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי											
5,499	2,327	607	8,433	4,172	2,216	654	7,042	3,633	2,431	637	6,701
מזה: סיכון אשראי מאדני											
4,102	2,327	581	7,010	3,104	2,216	650	5,970	2,845	2,431	633	5,909
מזה: סיכון אשראי חוץ מאדני ⁽³⁾											
1,397	-	26	1,423	1,068	-	4	1,072	788	-	4	792
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור											
42	1,432	27	1,501	36	1,407	20	1,463	37	1,476	24	1,537
של 90 ימים או יותר ⁽⁵⁾											
סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור⁽⁶⁾											
100,472	154,262	31,789	286,523	87,623	141,787	31,262	260,672	90,250	148,924	31,931	271,105
נכסים שאינם מבצעים⁽⁷⁾											
1,223	68	57	1,348	969	46	58	1,073	1,119	56	55	1,230

(1) אשראי מאדני וחוף מאדני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בסחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(2) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאדניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.

(4) אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.

(5) לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) סיכון אשראי מאדני וסיכון אשראי חוץ מאדני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות, אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(7) נכסים שאינם צוברים ריבית.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאדני ומסיכון אשראי חוץ מאדני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאדני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאדני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאדניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל לציבור בקבוצת הבנק הסתכם ביום 30 ביוני 2020 ב-287 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 271 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 5.7%.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדירור), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדירור ראה פרק סיכון אשראי.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	2020	
2019	2019	2019	2019	2020	
30.9	18.2	14,734	16,324	19,292	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים⁽¹⁾: מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו ערבויות לרוכשי דירות התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו התחייבויות להוצאת ערבויות ערבויות והתחייבויות אחרות ערבויות להבטחת אשראי אשראי תעודות מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾: סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים
1.1	(3.1)	10,672	11,142	10,794	
2.2	33.2	22,466	17,228	22,950	
8.7	11.6	8,160	7,948	8,873	
(6.4)	19.8	9,993	7,807	9,354	
3.1	12.6	8,613	7,882	8,879	
0.9	19.7	2,898	2,442	2,923	
(17.0)	3.0	206	166	171	
(10.5)	2.4	265,277	231,735	237,307	
(14.7)	3.9	2,578	2,117	2,200	
7.9	27.3	2,686	2,276	2,898	

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה בראור 11 לדוחות הכספיים.

(2) כולל עסקאות פרוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 ב-1.7 מיליארדי שקלים חדשים וקטנה ב-0.4 מיליארדי שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות -עלות)	רווחים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
30 ביוני 2020					
3,985	3,985	73	-	4,058	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
3,989	3,961	⁽²⁾ 40	⁽²⁾ (12)	3,989	איגרות חוב זמינות למכירה
133	106	⁽³⁾ 27	-	133	השקעה במניות שאינן למסחר
333	329	⁽³⁾ 4	-	333	איגרות חוב למסחר
8,440	8,381	144	(12)	8,513	סך כל ניירות הערך
30 ביוני 2019					
2,701	2,701	42	-	2,743	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
5,576	5,537	⁽²⁾ 53	⁽²⁾ (14)	5,576	איגרות חוב זמינות למכירה
126	110	⁽³⁾ 16	-	126	השקעה במניות שאינן למסחר
413	412	⁽³⁾ 1	-	413	איגרות חוב למסחר
8,816	8,760	112	(14)	8,858	סך כל ניירות הערך
31 בדצמבר 2019					
4,032	4,032	61	-	4,093	איגרות חוב המוחזקות לפידיון
5,164	5,109	⁽²⁾ 59	⁽²⁾ (4)	5,164	איגרות חוב זמינות למכירה
149	104	⁽³⁾ 45	-	149	השקעה במניות שאינן למסחר
768	770	-	⁽³⁾ (2)	768	איגרות חוב למסחר
10,113	10,015	165	(6)	10,174	סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נדקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר 2019	30 ביוני 2019	31 בדצמבר 2019	30 ביוני 2019	30 ביוני 2020
(12.8)	53.0	5,038	2,872	4,393
66.4	34.0	607	754	1,010
(32.8)	(42.7)	4,319	5,064	2,904
(10.7)	5.6	149	126	133
(16.5)	(4.3)	10,113	8,816	8,440

מטבע ישראלי
לא צמוד
צמוד מדד
מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
פריטים לא כספיים
סך הכל

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום		
31 בדצמבר 2019	30 ביוני 2019	30 ביוני 2020
7,821	6,355	6,607
1,781	2,028	1,169
9,602	8,383	7,776
-	-	388
70	72	-
44	91	-
108	-	110
140	144	-
362	307	110
-	-	1
-	-	32
-	-	33
149	126	133
49	57	51
10,113	8,816	8,440

איגרות חוב ממשלתיות:
ממשלת ישראל
ממשלת ארצות הברית
סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
איגרות חוב של מוסדות פיננסים בישראל
איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:
ארצות הברית⁽¹⁾
גרמניה
דרום קוריאה
אחר⁽¹⁾
סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
שירותים ציבוריים וקהילתיים
חשמל
סך הכל איגרות חוב של חברות
השקעה במניות שאינן למסחר
מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין⁽²⁾
סך הכל ניירות ערך

(1) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB).

(2) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק.

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד קטנה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 ב-24 מיליוני שקלים חדשים. הקיטון ביתרת בניינים וציוד נובע משינוי שוטף בגין פחת ומנגד מהשקעות חדשות, בעיקר במסגרת ההשקעות הטכנולוגיות.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 30 ביוני 2020 ל-79%, לעומת 77% ביום 31 בדצמבר 2019. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, ב-20.8 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 9.9% (גידול בשיעור של 13.0% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד).

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר
	2019	2019	2019	2020
מטבע ישראלי				
לא צמוד	18.2	158,980	148,820	175,923
צמוד מדד	(7.6)	14,345	15,520	14,333
מט"ח כולל צמוד מט"ח	1.7	37,659	40,848	41,528
סך הכל	13.0	210,984	205,188	231,784

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר
	2019	2019	2019	2020
אנשים פרטיים:				
משקי בית- אחר	13.4	86,076	84,917	96,329
בנקאות פרטית	12.9	14,839	14,179	16,002
סך הכל אנשים פרטיים	13.4	100,915	99,096	112,331
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	32.3	26,725	25,357	33,539
עסקים בינוניים	22.8	8,935	8,301	10,193
עסקים גדולים	10.6	25,155	25,943	28,695
גופים מוסדיים	1.1	45,330	41,731	42,179
סך הכל פעילות עסקית	13.1	106,145	101,332	114,606
פעילות חוץ לארץ	1.8	3,924	4,760	4,847
סך הכל	13.0	210,984	205,188	231,784

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		
	30 ביוני	31 בדצמבר
	2019	2019
תקרת הפיקדון		
עד 1	78,419	72,114
מעל 1 עד 10	57,925	48,962
מעל 10 עד 100	33,201	28,735
מעל 100 עד 500	26,333	20,297
מעל 500	35,906	35,080
סך הכל	231,784	205,188

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה ב-0.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 0.7 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2019.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה ב-29.7 מיליארדי שקלים חדשים, קטון של 3.8 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף שנת 2019. ראה גם פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה ב-16.7 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 16.0 ו-15.7 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019 וליום 30 ביוני 2019, גידול של 3.9% ו-5.8%, בהתאמה.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר	30 ביוני	
	2019	2020
2,232	2,218	2,238
70	44	66
(332)	(284)	(306)
14,063	13,762	14,655
16,033	15,740	16,653

הון מניות ופרמיה⁽¹⁾

קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות

הפסד כולל אחר מצטבר⁽²⁾⁽³⁾

עודפים⁽⁴⁾

סך הכל

(1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.

(2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

(3) כולל התחייבות אקטוארית בגין תוכנית התייעלות לפרישת עובדים, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2019.

(4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות והוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח הכולל האחר לעיל.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 30 ביוני 2020 הגיע ל-5.71%, לעומת 5.87% ליום 31 בדצמבר 2019 ו-5.96% ליום 30 ביוני 2019.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2.

הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים.

הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 30 ביוני 2020 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף.

הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק).

כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר עד ליום 1 בינואר 2022.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגילי - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארדי שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.06%.

תהליך פנימי להערכת ההון - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון.

אופק התכנון הינו לשלוש שנים ובו מאתגר הבנק את התוכנית האסטרטגית בשורה של תרחשי קיצון הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק ושוחקים את ההון שלו. תוצאות תכנון ההון האחרון של הבנק מראות כי כרית הספיגה הונית מספקת.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

יחס הון לרכיבי סיכון

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסי המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחסים אלה התווספו דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

ביום 31 במרץ 2020 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 250 בעניין "התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה (הוראת שעה)", במסגרתה, הפחית הפיקוח על הבנקים את יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, כל עוד הוראת השעה בתוקף. זאת, תוך ציפייה כי הבנקים יעשו שימוש בעודפי ההון, אגב הפחתת דרישות ההון, כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק, לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי הבית והמגזר העסקי, ולא לצורך מטרת אחרות, לרבות חלוקת דיבידנד ורכישה עצמית של מניות, כל עוד הוראת השעה בתוקף. ביום 27 באפריל 2020 פורסם עדכון נוסף להוראה 250, לפיו דרישת ההון הנוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור, לא תחול על הלוואות לדיור אשר יועמדו בתקופת המשבר. כפועל יוצא מכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי של הבנק לנכסי הסיכון, בצירוף דרישת ההון הנוספת בשיעור 1% מיתרת ההלוואות לדיור, ליום 30 ביוני 2020, לא יפחת משיעור של 8.79%, ויחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.29% (אליהם יתווספו שולי ביטחון נאותים).

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני	
2019	2019	2020	2020
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1			
16,520	16,220	17,033	17,033
הון רובד 1			
16,520	16,220	17,033	17,033
הון רובד 2			
6,090	5,783	5,966	5,966
22,610	22,003	22,999	22,999
סך הכל הון כולל			
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי			
150,878	146,566	158,555	158,555
סיכונים שוק			
1,791	2,214	1,616	1,616
סיכון תפעולי			
10,189	9,846	10,821	10,821
162,858	158,626	170,992	170,992
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון			

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

30 ביוני 2020	30 ביוני 2019	31 בדצמבר 2019
9.96	10.23	10.14
13.45	13.87	13.88
8.79	9.83	9.83
12.29	13.33	13.33

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת דיבידנד, ראה ביאורים 24 ו-25 לדוחות הכספיים לשנת 2019 ופרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון (מדיניות חלוקת דיבידנד), להלן בהתייחס למדיניות דיבידנד.

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 30 ביוני 2019		ליום 30 ביוני 2020	
יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽⁴⁾
12	90	29	218	16	131
28	208	27	205	28	227
69	517	90	677	119	972
5,893	44,210	5,842	43,829	5,840	47,515
547	4,101	437	3,279	527	4,288
2,049	15,372	⁽⁴⁾ 2,009	⁽⁴⁾ 15,067	1,799	14,638
1,108	8,309	⁽⁴⁾ 1,060	⁽⁴⁾ 7,954	1,114	9,067
9,687	72,671	9,279	69,613	9,292	75,609
669	5,016	711	5,333	698	5,681
20,062	150,494	19,484	146,175	19,433	158,128

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.29% מיתרות נכסי הסיכון. לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה פרק "אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק".

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) סווג מחדש

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 30 ביוני 2019		ליום 30 ביוני 2020		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון דרישת הון ⁽¹⁾	
239	1,791	294	2,214	199	1,616	סיכון שוק
51	384	52	391	52	427	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
1,358	10,189	1,312	9,846	1,330	10,821	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
1,648	12,364	1,658	12,451	1,581	12,864	סך הכל
21,710	162,858	21,142	158,626	21,014	170,992	סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 12.29% מיתרות נכסי הסיכון. לפרטים בדבר הפחתת יחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם במהלך העסקים הרגיל, בנקודת אחוז אחת, ראה פרק "אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק".

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.33% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף אשר אימצה את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף. יחס המינוף מבוטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון נירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

להלן יחס המינוף של הבנק:

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2019	2019	2019	2020	
16,520	16,220	17,033		הון רובד 1
297,779	285,858	317,759		סך החשיפות
באחוזים				
5.55	5.67	5.36		יחס מינוף
5.00	5.00	5.00		יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
1. חברות בת משמעותיות				
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאחדות שלו				
5.56	5.45	5.13		יחס מינוף
4.70	4.70	4.70		יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

דיבידנד

מדיניות חלוקת דיבידנד

לפרטים בדבר מדיניות הדיבידנד המועדכנת של הבנק, לשנים 2018 עד 2021, ראה פרק דיבידנד בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019.

לפרטים בדבר הוראת שעה שפרסם הפיקוח על הבנקים בדבר הקלה ביחסי ההון המזעריים שהבנקים נדרשים לעמוד בהם, ובדבר הציפייה כי הבנקים יעשו שימוש בעודפי ההון, אגב הפחתת דרישות ההון, כדי לתמוך בפעילות הכלכלית במשק, לטובת הגדלת האשראי ולתמיכה במשקי הבית והמגזר העסקי, ולא לצורך מטרת אחרות, לרבות חלוקת דיבידנד ורכישה עצמית של מניות, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

בהמשך לכך, ביום 13 באפריל 2020, החליט הדירקטוריון כי הבנק יימנע מחלוקת דיבידנד (לרבות רכישה עצמית של מניות הבנק), כל עוד הוראת השעה בתוקף; זאת, בין היתר, לאור עמדת הפיקוח על הבנקים, כאמור לעיל, ובשים לב לאמור לעיל ובכלל זאת לאי הוודאות בדבר השלכות משבר הקורונה על הבנק כמפורט לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

חלוקת דיבידנד

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2018 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
12 באוגוסט 2019	27 באוגוסט 2019	167.21	0.40 ⁽³⁾	392.0
18 בנובמבר 2019	3 בדצמבר 2019	71.89	0.40	168.8
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2019⁽²⁾				
24 בפברואר 2020	11 במרץ 2020	74.89	0.40	176.0

(1) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2018 - 137.2 מיליוני שקלים חדשים.

(2) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2019 - 736.8 מיליוני שקלים חדשים.

(3) שיעור הדיבידנד מהרווח הנקי של המחצית הראשונה של שנת 2019

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	31 בדצמבר	30 ביוני	
2020	2019	2019	2019	2020	
412,322	416,893	452,549	416,893	412,322	ניירות ערך ⁽¹⁾⁽³⁾
91,595	89,914	93,336	89,914	91,595	נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול
57,392	70,327	68,308	70,327	57,392	נכסים בנאמנות קבוצת הבנק
11,230	12,394	13,546	12,394	11,230	נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול
15,132	15,438	15,519	15,438	15,132	נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾

(1) שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(2) לרבות:

- יתרות אשראי המגובות בפקידונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.

- הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

(3) במהלך חודש יולי 2020, לאחר תאריך המאזן, גדל היקף הנכסים במשמרת בכ-20 מיליארדי שקלים חדשים. עיקר הגידול מיוחס ללקוחות מוסדיים גדולים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

בהתאם להוראה הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה.

לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 12 לדוחות הכספיים.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות.

יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה: התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.
- הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה").
- תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישת הפיקוחית").

לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות ראה בביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות לשנת 2019.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רווח נקי		חלק מסך רווח נקי (באחוזים)	
מחצית ראשונה	2019	מחצית ראשונה	2020
368	363	49.7	37.0
12	20	1.6	2.0
59 ⁽¹⁾	1	8.0	0.1
439	384	59.3	39.1
פעילות עסקית:			
170	210	22.9	21.4
34	71	4.6	7.2
50	136	6.7	13.9
9	16	1.2	1.6
263	433	35.4	44.1
ניהול פיננסי	(24)	-	10.8
678	923	94.7	94.0
סך הכל פעילות בישראל			
39	57	5.3	6.0
717	980	100.0	100.0
סך הכל			

(1) כולל הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים (54 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס) בגין שיפוי מחברות הביטוח. לפרטים נוספים ראה פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה.

לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה בביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליוני שקלים חדשים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור" ו-"אחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסינון הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2019			2020		
במיליוני שקלים חדשים					
סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל	הלוואות לדיור	אחר
רווח ורווחיות					
1,490	818	672	1,577	923	654
-	-	-	-	-	-
332	77	255	357	75	282
1,822	895	927	1,934	998	936
סך ההכנסות					
70	19	51	202	118	84
1,137	324	813	1,118	320	798
615	552	63	614	560	54
211	189	22	210	192	18
404	363	41	404	368	36
רווח נקי :					
(21)	-	(21)	(24)	-	(24)
383	363	20	380	368	12
המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי					
מאזן - סעיפים עיקריים:					
152,115	130,800	21,315	161,450	140,388	21,062
151,201	130,140	21,061	160,371	139,605	20,766
84,917	-	84,917	96,329	-	96,329
148,993	128,560	20,433	158,566	137,907	20,659
83,534	-	83,534	91,754	-	91,754
91,995	73,261	18,734	99,374	79,719	19,655
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:					
1,194	783	411	1,291	872	419
260	-	260	236	-	236
36	35	1	50	51	(1)
1,490	818	672	1,577	923	654
סך הכל הכנסות ריבית נטו					

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמה ב-380 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 383 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת הלוואות לדיור (כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים) במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמה ב-368 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 363 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו, הסתכמו ב-923 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 818 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-12.8%, הנובע בעיקר מעלייה של כ-9.3 מיליארדי שקלים חדשים בהיקפי האשראי ומגידול במרווחי האשראי.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

במחצית הראשונה של שנת 2020 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 118 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 19 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה וכן מגידול בסך 11 מיליוני שקלים חדשים בהפרשה בגין עומק הפיגור. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-320 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 324 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד,

תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדיור) במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמה ברווח של 12 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 20 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-654 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 672 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, הקיטון נובע בעיקר מירידה במרווח המימוני, בעיקר מהשפעת ירידת ריבית הפריים. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-282 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 255 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-10.6%, הנובע בעיקר מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך ומהמרות מטבע חוץ.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-84 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 51 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-798 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 813 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר השינוי נובע מקיטון בהוצאות השכר מהתאמת רכיבי תגמול משתנים לתשואה ולרווח הבנק ומצמצום כח אדם כתוצאה מפרישת עובדים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני						
2019			2020			
במיליוני שקלים חדשים						
סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	
						רווח ורווחיות
752	415	337	781	464	317	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
167	39	128	172	37	135	עמלות והכנסות אחרות
919	454	465	953	501	452	סך ההכנסות
35	11	24	97	53	44	הוצאות בגין הפסדי אשראי
576	164	412	538	154	384	הוצאות תפעוליות ואחרות
308	279	29	318	294	24	רווח לפני הפרשה למיסים
107	97	10	108	100	8	הפרשה למיסים
201	182	19	210	194	16	רווח לאחר מיסים
						רווח נקי :
(11)	-	(11)	(12)	-	(12)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
190	182	8	198	194	4	המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
						מאזן - סעיפים עיקריים:
152,115	130,800	21,315	161,450	140,388	21,062	אשראי לציבור (יתרת סוף)
151,201	130,140	21,061	160,371	139,605	20,766	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
84,917	-	84,917	96,329	-	96,329	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
150,031	129,504	20,527	159,547	139,364	20,183	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
84,247	-	84,247	95,510	-	95,510	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
92,687	73,986	18,701	100,092	80,483	19,609	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
						מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
602	397	205	643	438	205	מרווח מפעילות מתן אשראי
131	-	131	113	-	113	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
19	18	1	25	26	(1)	אחר
752	415	337	781	464	317	סך הכל הכנסות ריבית נטו

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 1 מיליוני שקלים חדשים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 יוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2019	2020	2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
22	19	44	41	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
3	2	5	88	עמלות והכנסות אחרות
25	21	49	129	סך ההכנסות
-	1	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
24	16	48	40	הוצאות תפעוליות ואחרות
1	4	1	89	רווח לפני הפרשה למיסים
-	1	-	30	הפרשה למיסים
1	3	1	59	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
105	129	105	129	אשראי לציבור (יתרת סוף)
104	127	104	127	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
14,179	16,002	14,179	16,002	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
87	149	80	181	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
13,758	15,731	13,641	15,365	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
28	26	28	26	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
22	19	44	41	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	אחר
22	19	44	41	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמו ברווח של 59 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-41 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 44 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

ההכנסות האחרות כוללות הכנסות בסך 82 מיליוני שקלים חדשים (54 מיליוני שקלים חדשים לאחר מס) בגין הסדר מוסכם עם המבטחים לסיום הליכים נגזרים. לפרטים נוספים ראה פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה.

העמלות וההכנסות האחרות בנטרול הכנסה בגין הסדר מוסכם עם המבטחים, הסתכמו ב-6 מיליוני שקלים חדשים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-40 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 48 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משייכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משייכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 יוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2019	2020	2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
287	277	567	575	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
96	99	192	203	עמלות והכנסות אחרות
383	376	759	778	סך ההכנסות
29	83	66	155	הוצאות בגין הפסדי אשראי
187	175	370	362	הוצאות תפעוליות ואחרות
167	118	323	261	רווח לפני הפרשה למיסים
58	40	111	89	הפרשה למיסים
109	78	212	172	רווח לאחר מיסים
-	(1)	(2)	(2)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
109	77	210	170	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
20,408	23,079	20,408	23,079	אשראי לציבור (יתרת סוף)
20,059	22,613	20,059	22,613	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
25,357	33,539	25,357	33,539	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
20,160	22,121	19,906	21,781	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
25,225	31,721	24,428	29,825	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
19,669	21,450	19,140	21,050	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
244	242	480	498	מרווח מפעילות מתן אשראי
37	29	73	64	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
6	6	14	13	אחר
287	277	567	575	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמה ב-170 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 210 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-575 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 567 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, הגידול נובע מעליה בהיקפי האשראי והפיקדונות ומנגד קיטון במרווח המימוני, הנובע בעיקר מהשפעת ירידת ריבית הפריים.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-203 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 192 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-5.7% הנובע בעיקר מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך ובעמלות מעסקי מימון.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-155 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 66 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-362 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 370 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שקיימים לקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, המסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, קיימים לקוחות עסקיים המסווגים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, בעלי מחזור פעילות שנתי נמוך מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 יוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2019	2020	2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים				
75	71	143	147	רווח ורווחיות
-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
21	21	43	43	הכנסות מימון שאינן מריבית
96	92	186	190	עמלות והכנסות אחרות
15	7	16	79	סך ההכנסות
31	28	62	59	הוצאות בגין הפסדי אשראי
50	57	108	52	הוצאות תפעוליות ואחרות
17	19	37	18	רווח לפני הפרשה למיסים
33	38	71	34	הפרשה למיסים
				רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
7,307	7,413	7,307	7,413	אשראי לציבור (יתרת סוף)
7,196	7,219	7,196	7,219	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
8,301	10,193	8,301	10,193	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
7,130	7,701	6,933	7,556	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
8,326	9,838	8,300	9,398	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
8,144	8,459	7,977	8,435	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
61	61	115	124	מרווח מפעילות מתן אשראי
12	8	24	18	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
2	2	4	5	אחר
75	71	143	147	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמו ב-34 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 71 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-147 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 143 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות ומנגד קיטון כתוצאה מירידת מרווח הפיקדונות.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 79 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. כמו כן, הוצאה כוללת הקטנת הפרשה בסך כ-11 מיליוני שקלים חדשים בגין חובות מסווגים ספציפיים שנגבו במהלך הרבעון השני שנת 2020. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- במגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה קיימים עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שיש לקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים, אשר מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.
- ככלל, החל משנת 2019 מסווגים לקוחות חדשים בהתאם להגדרה הפיקוחית, למעט גופים מוסדיים כאמור לעיל, כך שהמתאם בין גישת ההנהלה לגישה הפיקוחית כאמור לעיל, גדל.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 יוני	
2020	2019	2020	2019
במיליוני שקלים חדשים			
רווח ורווחיות			
266	263	132	131
-	-	-	-
65	70	31	30
331	333	163	161
סך ההכנסות			
161	28	74	23
94	98	45	50
76	207	44	88
26	71	15	31
50	136	29	57
רווח נקי			
מאזן - סעיפים עיקריים:			
18,417	17,307	18,417	17,307
18,116	17,107	18,116	17,107
28,695	25,943	28,695	25,943
17,385	17,048	18,174	17,016
27,275	27,364	29,492	26,642
24,838	22,645	25,341	22,958
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:			
221	217	111	109
33	36	15	17
12	10	6	5
266	263	132	131
סך הכל הכנסות ריבית נטו			

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמה ב-50 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 136 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-266 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 263 בתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-65 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 70 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון הנובע בעיקר מעמלה מעסקה ספציפית שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 161 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 28 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-94 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 98 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, קרנות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 יוני		
2020	2019	2020	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
55	62	26	30	רווח ורווחיות
-	-	-	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
27	18	11	9	הכנסות מימון שאינן מריבית
82	80	37	39	עמלות והכנסות אחרות
6	(3)	4	(2)	סך ההכנסות
62	59	31	30	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
14	24	2	11	הוצאות תפעוליות ואחרות
5	8	1	4	רווח לפני הפרשה למיסים
9	16	1	7	הפרשה למיסים
				רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
2,240	1,104	2,240	1,104	אשראי לציבור (יתרת סוף)
2,228	1,098	2,228	1,098	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
42,179	41,731	42,179	41,731	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,204	1,122	1,186	1,155	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
42,558	39,255	39,707	40,049	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,463	2,280	2,789	1,893	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
14	9	8	5	מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
40	52	18	25	מרווח מפעילות מתן אשראי
1	1	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
				אחר
55	62	26	30	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמה ב-9 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-55 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 62 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נובע מירידה במרווח הפיקדונות כתוצאה מירידת ריבית הפריים.

העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-27 מיליוני שקלים חדשים לעומת 18 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מגידול בהכנסות מעמלות ניירות ערך.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 6 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הקטנת הוצאה של 3 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין השפעת משבר הקורונה. לפרטים נוספים ראה לעיל פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-62 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 59 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 יוני		
2020	2019	2020	2019	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
				סך הכל הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
191	(33)	95	(86)	הכנסות מימון שאינן מריבית
87	76	142	140	עמלות והכנסות אחרות
63	55	132	132	
341	98	369	186	סך ההכנסות
(1)	(1)	(3)	1	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
94	100	184	195	הוצאות תפעוליות ואחרות
248	(1)	188	(10)	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
86	-	64	(3)	הפרשה (הקטנת הפרשה) למיסים
162	(1)	124	(7)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
162	(1)	124	(7)	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	(9)	(18)	(17)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
151	(10)	106	(24)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
6,898	7,269	6,579	6,974	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
191	(33)	95	(86)	אחר
191	(33)	95	(86)	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תוצאות פעילות מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמו בהפסד של 24 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח של 106 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המימון, נטו הסתכמו ב-54 מיליוני שקלים חדשים לעומת 237 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בהכנסות המימון, נטו נבע בעיקר מהשפעת ירידת מדד המחירים לצרכן בהשוואה לעלייה בתקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, השינוי נובע מקיטון בהשפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן וכן מירידה בריבית ה-FED. מנגד, חלה עלייה כתוצאה מרווחי מימוש איגרות חוב וניירות ערך. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-195 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 184 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-11 מיליוני שקלים חדשים הנובע בעיקר מגידול בהוצאות שכר הדירה, בהמשך ליישום התקן החדש בנושא חכירות, ומגידול בהוצאות הפחת על השקעות טכנולוגיות שבוצעו ברבעון הרביעי של שנת 2019. לפרטים בדבר יישום תקן החכירות ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 יוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2019	2020	2019	2020	
במיליוני שקלים חדשים				
55	50	110	95	רווח ורווחיות
2	-	4	-	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
6	8	12	13	הכנסות מימון שאינן מריבית
63	58	126	108	עמלות והכנסות אחרות
-	5	1	11	סך ההכנסות
19	17	39	37	הוצאות בגין הפסדי אשראי
44	36	86	60	הוצאות תפעוליות ואחרות
15	12	29	21	רווח לפני הפרשה למיסים
29	24	57	39	הפרשה למיסים
				רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
3,996	3,810	3,996	3,810	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,963	3,776	3,963	3,776	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
4,760	4,847	4,760	4,847	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
3,530	3,339	3,477	3,236	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
5,026	4,753	5,270	4,649	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
4,193	4,570	4,213	4,457	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
28	28	57	53	מרווח מפעילות מתן אשראי
3	1	6	4	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
24	21	47	38	אחר
55	50	110	95	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכמה ב-39 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 57 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-95 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 110 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות הריבית בפעילות חוץ לארץ נובעת בעיקרה מירידת ריבית ה-FED ברבעון, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בתקופה הנוכחית נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בהיקף של כ-11 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 1 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול נובע מיישום בשלוחות חוץ לארץ של המדיניות ביחס להפרשה להפסדי אשראי אשר כוללת אומדן בגין השפעת משבר הקורונה, שבא לידי ביטוי בהפרשה הקבוצתית. לפרטים נוספים ראה לעיל בפרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-37 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 39 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות, הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2020 ל-98 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 84 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו.

ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-95 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 97 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב במחצית הראשונה של שנת 2020 הסתכם ב-43 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 41 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2020 ל-11.0%, לעומת תשואה של 11.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-17 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה של שנת 2020, בהשוואה ל-14 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מהפרשה קבוצתית על פי מאפיינים איכותיים, בגין משבר הקורונה.

סך המאזן של בנק יהב ליום 30 ביוני 2020 הסתכם ב-31,304 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 27,299 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019, גידול של 4,005 מיליוני שקלים חדשים (15%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה ב-10,599 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10,880 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019, קטון של 281 מיליוני שקלים חדשים (3%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה ב-27,367 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 23,345 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2019, גידול של 4,022 מיליוני שקלים חדשים (17%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות סוכנות לביטוח")

טפחות סוכנות לביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. הרווח הנקי של טפחות סוכנות לביטוח במחצית הראשונה של שנת 2020, בניכוי הכנסות המימון נטו מעודפי המזומנים של החברה (להלן: "הרווח הנקי מפעילות שוטפת"), הסתכם ב-34 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 31 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. תשואת הרווח הנקי מפעילות שוטפת על ההון העצמי הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2020 ל-5.9% לעומת תשואה של 5.8% בתקופה המקבילה אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2020 כ-22 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 8 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מזה רווח בסך 19 מיליוני שקלים חדשים במחצית הראשונה של שנת 2020 (5 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד), מפעילות מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ, הכולל הכנסה משיפוי שהתקבל מחברות ביטוח.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V. (Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-0.4 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.6 מיליוני פרנקים שוויצרים ברבעון המקביל אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 30 ביוני 2020 הסתכם ב-117 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 121 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2019.

הכנסות הריבית והכנסות הריבית, נטו הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-0.8 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 1.1 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-0.5 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 0.6 מיליוני פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס מנוכה מהשפעות שער חליפין הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-1.8 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2.0 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה ב-50 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 52 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2019. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה ב-64 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 65 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2019. יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה ב-77 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 80 מיליוני פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2019.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

כחלק מבחינת הפריסה הבינלאומית הכוללת של הבנק, נבחנת אפשרות למכירה של יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד.

השקעות במניות

הבנק מנהל השקעות נוסטרו במניות. מניות שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות החל מיום 1 בינואר 2019, כמניות שאינן למסחר במסגרת תיק ניירות הערך של הבנק ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד.

חלק מההשקעות (אשר אינן סחירות ולא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין) מוצגות ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק. יתר ההשקעות (סחירות וקיים לגביהן שווי הוגן) מוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן ושינויים בשווי ההוגן אשר לרוב מומשו, מוכרים בדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק במניות הסתכמו ליום 30 ביוני 2020 ב-162 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 157 ו-181 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 ביוני 2019 וליום 31 בדצמבר 2019, בהתאמה. הפסדי הבנק נטו מהשקעות במניות, הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2020 ב-17 מיליוני שקלים חדשים, לעומת רווח בסך 33 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ההפסד במחצית הראשונה נבע מירידת שווי מניות סחירות בשל ירידות בשוק ההון. לפרטים בדבר השקעה במניות שאינן למסחר ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2019. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות העדה ליציבות פיננסית (FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, סיכונים פיננסיים כגון: סיכונים שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונזילות וסיכונים אשראי, וסיכונים שאינם פיננסיים ביניהם: סיכונים תפעוליים (כולל סיכון אבטחת מידע וסייבר וסיכונים טכנולוגיים) וסיכונים ציות ורגולציה. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל. סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטו סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאית ובפרט האשראי לדיור, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. הבנק מנטר ומנהל את סיכונים תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים פנימיים להערכת דירוג האשראי של הלקוח. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי ביקפים משמעותיים ולזמן ארוך. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כיסוי הנזילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצמות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסיכונים אבטחת המידע והסייבר.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע בראייה כוללת של פעילות הבנק בארץ ובשולחות חוץ לארץ, באופן שוטף בהתאם להנחיות בנושא ניהול ובקרת סיכונים שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין, ובפרט, הוראה מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל התווית אסטרטגית סיכון וקביעת תיאבון הסיכון בהתאמה לאסטרטגיה הכוללת של הבנק, וכן לפקח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבוסס במונחי שיעור מההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופו, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמזעור של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון מגדיר את רמת הסיכון הכוללת שהבנק מעוניין ומסוגל לקחת על עצמו ומהווה קביעה ברמת-על. תיאבון הסיכון מגדיר היכן הבנק רוצה להימצא במונחים של תשואה (תמורה/תועלת) מול סיכון (עלות) במבט צופה פני עתיד. תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כשיעור של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל, וכן למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות תרחישי הקיצון השונים שעורך הבנק ובהתאם לאסטרטגיית הסיכון ועקרונות היסוד של התוכנית האסטרטגית והעסקית של הבנק ועל רמת הנזילות וההון הנדרשת לעמידה ביעדים האסטרטגיים. בכל שנה, מאתגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכנית העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותי שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים והצפי לכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיה העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבע.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

תרחישי קיצון

תרחישי קיצון הינם טכניקות לניהול סיכונים המשמשות להערכת החשיפה של הבנק לסיכונים, הן בראייה נוכחית והן בראייה צופה פני עתיד. תרחישי הקיצון מאפשרים הבנה של השפעת אירועי קיצון מסוגים שונים על יציבות הבנק. כמו כן, תרחישי הקיצון מהווים כלי נוסף, חשוב ומשלים לגישות, מדדים ומודלים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק. תוצאות תרחישי הקיצון משמשות את הבנק לאתגור תיאבון הסיכון ותכנון ההון, זיהוי מוקדי סיכון מהותיים וחולשות בתיק, ומהוות כלי תומך לקבלת החלטות עסקיות ואמצעי משלים למדידת סיכונים במודלים כמותיים לזיהוי סיכונים שאינם מזוהים במודל בשל מגבלות מובנות במודלים מסוג זה. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות לביצוע תרחישי קיצון, המחושבים על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדי העסקיים והפיננסיים של הבנק.

השימושים העיקריים של תרחישי הקיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת כללית לניהול ובקרת סיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחישי הקיצון על מנת לאמוד את פוטנציאל פגיעת הסיכונים השונים ביעדי העסקיים והפיננסיים, במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP. תהליך ה-ICAAP בוחן האם לבנק די הון על מנת לעמוד בתוכנית האסטרטגית, המאוגדת על ידי שורה של תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות. תרחישי קיצון אלה פוגעים ברווחיות הבנק על ידי יצירת הפסדים פוטנציאליים לסיכונים מהותיים לפעילותו: אשראי, ריכוזיות אשראי, שוק וריבית בתיק הבנקאי, תפעולי לרבות אבטחת מידע וסייבר, סיכונים טכנולוגיים וסיכונים נוספים. דגש רב ניתן בתרחישי הקיצון על תיק המשכנתאות של הבנק ופעילות האשראי העסקית שלו. תוצאות תכנון ההון של הבנק, שהוגשו לבנק ישראל בחודש דצמבר 2019, אשר בוצעו על נתוני המחצית השנייה של שנת 2019, בהתבסס על תוכניות העבודה של הבנק והתוכנית האסטרטגית ולאופק תכנון של שלוש שנים, מצביעות על כך כי בידי הבנק כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק גם תחת אירועי קיצון.

הבנק ביצע תרחישים לאמידת השפעת משבר הקורונה והשינויים בפרמטרים המאקרו כלכליים על תוצאותיו העסקיות ויחסי ההון לאופק של 3 שנים. בתרחיש הקיצון תהליך ההתאוששות והחזרה לשגרה מתרחש רק ברבעון הראשון של שנת 2021. התוצאות מצביעות על יכולת הבנק לעמוד בהפסדים שעלולים להיווצר במצב קיצון ולשמר יחסי הון העולים על יחסי הון המזעריים הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים שהופחתו זמנית בהתאמה לתקופת המשבר (לפירוט בדבר ההקלות בדרישות ההון ראה פרק הון, הלימות הון ומינוף לעיל).

כמו כן, הבנק ביצע תרחיש קיצון מערכתי – תרחיש קיצון אחיד שעורך הפיקוח על הבנקים למערכת הבנקאית. תרחיש הקיצון מבוסס על התפרצות מחודשת של נגיף הקורונה ברבעון הרביעי לשנת 2020 והשבת המשק (בעוצמה פחותה). תוצאות התרחיש, שהועברו לבנק ישראל בסוף חודש יוני, מצביעות על יכולת הבנק לעמוד בהשפעות משבר הקורונה.

הערכת גורמי הסיכון

להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי הנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכוני אשראי	בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה-בינונית	
השפעה כוללת של סיכוני שוק	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון נדילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון הלבנת הון ומימון טרור	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽¹⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי-עסקי ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהל כללי

(1) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(2) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות הנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת. הערכות אלה, נעשות על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל הצפי לכיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של תהליכי ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהל הסיכונים הראשי של הבנק ובהשתתפות כלל מנהלי הסיכונים של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, חלה עלייה בפרופיל הסיכונים הכולל של הבנק, כתוצאה מעלייה בסיכון האשראי בעקבות השלכות מגפת הקורונה העולמית, שהחלה בישראל לקראת סוף חודש פברואר 2020, התעצמה במהלך חודש מרץ, והשפעותיה על הכלכלה בישראל ובעולם. השפעה זו נמשכה גם במהלך הרבעון השני של השנה. המדדים נמצאים במרחק סביר מתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון ובהלימה לפעילות העסקית, על פי מתווה התוכנית האסטרטגית ותוכניות העבודה השוטפות. עם זאת, עדיין לא ניתן להעריך את מלוא ההשפעה של המשבר על איכות תיק האשראי של הבנק. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל הנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים.

ברבעון הנוכחי הועלתה רמת הסיכון בתיק האשראי לדיור מרמה נמוכה לרמה נמוכה-בינונית בשל אי הוודאות המתמשכת לאור המשך התפתחות המשבר. על מנת לסייע ללקוחות להם משכנתא בבנק, אפשר הבנק ללקוחות לקבל דחיית תשלומים חלקית או מלאה לתקופה של עד 4 חודשים, והחל מחודש יולי בהתאם למתווה המורחב של בנק ישראל (לקוחות שכבר דחו תשלומים – הארכה נוספת עד 31 בדצמבר 2021; לקוחות שטרם דחו תשלומים – דחייה עד 6 חודשים). סכומי התשלומים שנדחו נפרסו מחדש ליתרת תקופת המשכנתא. הבנק מנטר באופן שוטף את הפעילות והיבטי הסיכון בנושא: סכום הגרייס, כמות הבקשות, תקופת הגרייסים, פרופיל הלווים, שיעור המימון ועוד. אחד הפרמטרים המהותיים לביחנת הסיכון הינו התנהגות הלווים בתום תקופת דחיית התשלום.

הבנק ממשיך לעקוב את התפתחות התנהגות הלווים עם סיום תקופת הדחיות בחודשים הבאים והיקפי המימוש של הארכת הדחיות על פי המתווה המעודכן של בנק ישראל. כמו כן פועל הבנק בתהליך חיתום המשכנתא, בהתאם להקלה של בנק ישראל לביחנת כושר החזר, בהתחשב ברמת ההכנסה לפני המשבר והצפי לחזרה למעגל העבודה בהמשך. לפרטים בדבר ההלוואות הנמצאות בדחיית תשלומים, ושל האשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה, ראה פרק סיכון אשראי להלן.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון אשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות, עלתה ברבעון הראשון לשנת 2020 מרמה נמוכה-בינונית לרמה בינונית, ונותרה בינונית גם ברבעון השני של שנת 2020. העלייה ברמת הסיכון היא גם במגזר הפרטי, אך נבעה בעיקרה מהמגזר העסקי, ובדגש על העסקים הבינוניים והקטנים, בעקבות הירידה בפעילות המשקית כתוצאה מהסתלת סגולות הריחוק החברתי השונות על הענפים השונים במדינה. גורמי הסיכון המהותיים הינם העלייה החדה בשיעור האבטלה, האטה בפעילות המשק ובייחוד בענפי משק ייעודיים (כגון: תעופה, אופנה, בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל, תרבות הפנאי) שנפגעו, ותנודתיות בשווקים הפיננסיים שמשפיעים גם על שווי הביטחונות. גורמים אלה עלולים להביא לגידול בהיקף הלקוחות שייקלעו לקשיים לאורך זמן. הבנק מנהל ומנטר את סיכון האשראי שלו באופן הדוק ונקט בפעולות אקטיביות בהתאמה למצב, על מנת לסייע ללקוחות לצלוח את תקופת המשבר ולצמצם את הסיכון לכשל, תוך שמירה על מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. במסגרת צעדים אלה אושרה כאמור דחייה של מספר חודשים בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר; אושרו דחיות ועדכונים למועדי התשלום גם ללקוחות פרטיים ומסחריים שנקלעו לקושי זמני; הועמדו הלוואות בערבות מדינה במסגרת התוכנית המשלתית. לנתונים כמותיים בדבר פעילות הבנק לסייע ללקוחות על רקע משבר הקורונה, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

אחד הפרמטרים המהותיים לביחנת הסיכון הינו התנהגות הלווים בתום תקופת דחיית התשלום. בכ-60% מיתרת ההלוואות שמועד התשלום בהן חל בימים אלה, לא התבקשה דחייה נוספת והלקוחות חוזרים לשלם. מאינדיקציות ראשונות שהתקבלו בגין לווים שחזרו לשלם, שמועד פירעון ההלוואות שלהם חל בתחילת חודש אוגוסט 2020, עולה כי למעט חריגים בהיקף זניח כלל התשלומים כובדו. נתון זה מצביע על מגמה חיובית של חזרה למעגל העבודה.

הערכת כלל גורמי הסיכון, למעט סיכון האשראי (כולל תיק האשראי לדיור) כאמור, נותרה ללא שינוי מהערכת הסיכון בסוף שנת 2019.

ככלל סיכונים בעלי רמות סיכון שאינן נמוכות, נובעים מסיכון מובנה בפעילות הבנק, והם בהלימה לעקרונות תיאבון הסיכון שהוגדר.

הסיכון הטכנולוגי וסיכונים אבטחת מידע וסייבר, הינם מבין הסיכונים המהותיים בבנק, ופוטנציאל הנזק מהתמששות סיכונים אלה, עלול להיות משמעותי בשגרה ועל אחת כמה וכמה בשעת חירום. הפעילות בזמן המשבר נוהלה באופן ממוקד, תוך ריכוז כלל הכוחות למתן השירות הנדרש לבנק, בצרכים שהשתנו במהלך הדרך, ונקיטת מירב הצעדים לצמצום ככל הניתן את הסיכונים הפוטנציאליים. בפועל לא חלו אירועים מהותיים בתחום הטכנולוגי ובנושא אבטחת מידע וסייבר.

רמת סיכון הנזילות נותרה ברבעון השני ברמה נמוכה-בינונית. בחודש פברואר 2020, העלה הבנק את רמת הכוננות לכוננות מוגברת בשל החשש מהתפשטות נגיף הקורונה והירידות החדות שנרשמו בבורסות, ובתחילת חודש מרץ הועלתה רמת הכוננות בנזילות ממוגברת לצהובה, רמת כוננות הכוללת צעדים אופרטיביים אשר נועדו להבטיח כי הבנק שומר על רמת נזילות נאותה בעתות משבר, וזאת בשל המשך התפשטות נגיף הקורונה והמשך הירידות החדות בבורסות בעולם ובפרט בישראל. רמת הכוננות כוללת צעדים אופרטיביים שנועדו להבטיח כי הבנק שומר על רמת נזילות נאותה בעתות משבר. רמת הכוננות ירדה חזרה למוגברת במחצית חודש מאי, עם תהליך החזרה לשגרה. במהלך תקופה זו הבנק מבצע מעקב שוטף (כולל תוך יומי) אחר אינדיקטורים כמותיים ואיכותיים (פנימיים וחיצוניים), וכן בחינה מדי יום של מספר תרחישי לחץ לטווחי זמן שונים – בכל התרחישים רמת הנזילות נאותה והבנק עומד בכל המגבלות הפנימיות.

רמת סיכון המוניטין נותרה ברבעון השני ברמה נמוכה, הבנק ממשיך ומנטר את הנושא באופן שוטף ולא ניכרת השפעה מהותית על סיכון המוניטין של הבנק.

הבנק בוחן באופן שוטף את השלכות המשבר על רמת הסיכון האסטרטגי-עסקי. בשלב זה ולאור חוסר הוודאות, לא ניתן להעריך את מלוא השלכות המשבר על פעילות הבנק. הבנק פועל במתווה תוכנית אסטרטגית חמש שנתית שאושרה בנובמבר 2016, לשנים 2017-2021, תוכנית שיעדיה הושגו כבר בדוחות הכספיים של שנת 2019, ולפיכך הונחה על ידי דירקטוריון הבנק להיערך לתוכנית אסטרטגית חדשה לשנים 2021-2025. לאור משבר הקורונה ואי הוודאות השוררת ידון דירקטוריון הבנק בתוכנית אסטרטגית חדשה לקראת סוף שנת 2020. מועד זה יכול שיתעדכן בהמשך, בהתאם להתפתחויות במשק.

הבנק מקיים תהליכי זיהוי ומדידה של סיכונים על ידי שימוש במגוון שיטות ומתודולוגיות לאמידת רמות הסיכון והחשיפה שלו לסיכונים השונים במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים לרבעון הראשון של שנת 2020, וכן דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורסמים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלוה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים, סיכון אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון: סיכון השוק והריבית, סיכון הנדל"ת, סיכונים ציות וסיכונים נוספים.

רמת ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי ושל הסיכון בגין איכות לווים וביטחונות עלתה ברבעון הראשון של שנת 2020 מרמה נמוכה-בינונית לרמה בינונית, ונתרה בינונית גם ברבעון השני של 2020, כמו כן רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדירור עלתה ברבעון הנוכחי מרמת סיכון נמוכה לרמת סיכון נמוכה-בינונית לאור אי הוודאות המתמשכת.

התפשטות משבר הקורונה

משבר הקורונה הפוקד את העולם כולו, ואת ישראל בתוכו, מוביל להשלכות הנוגעות במישורן לסיכון האשראי בבנק. ראה גם פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

הבנק נקט בשורה ארוכה של צעדים על מנת לתת מענה מידי לצרכים שנוצרו כתוצאה מהמצב החל במענה תפעולי ללקוחות וכלה בהתאמות במדיניות חיתום האשראי וסיכונים האשראי.

על מנת לסייע ללקוחות לצלוח את תקופת המשבר ולצמצם את הסיכון לכשל, תוך שמירה על מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, נקט הבנק בשורה של צעדים. אושרה דחייה של מספר חודשים בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנדקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר; אושרו דחיות ועדכונים למועדי התשלום גם ללקוחות פרטיים ומסחריים שנקלעו לקושי זמני; הועמדו הלוואות בערבות מדינה במסגרת התוכנית הממשלתית כמפורט להלן. לפרטים בדבר היקף החובות ששונו תנאייהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, והיקף ההלוואות שהועמדו במסגרת הקרן בערבות המדינה, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

בהמשך לפניית הפיקוח על הבנקים מיום 2 באפריל 2020, פעל הבנק, יחד עם כלל המערכת הבנקאית, במטרה לתמוך ביכולת העסקים ומשקי הבית לצלוח את המשבר, ולהמשיך לספק אשראי ללווים בכלל המגזרים במשק, תוך קיום תהליך חיתום אשראי אחראי, אך ללא הקשחה מיותרת של תנאי החיתום.

הבנק מנהל ומנטר את סיכון האשראי באופן הדוק, בין היתר באמצעות פעילות שוטפת של פורומים בראשות המנהל הכללי ובראשות מנהל החטיבה העסקית, ובהשתתפות מנהל החטיבה לבקרת הסיכונים ונציגי החטיבות העסקיות. בנוסף, מתקיימות הערכות מצב חטיביות שוטפות. במסגרת ישיבות אלו מבוצעת ניטור פרטני של ענפי משק בעלי חשיפה גבוהה למשבר, ומתקיים מעקב אחר מדדים מרכזיים שנקבעו ואחר לקוחות ספציפיים שהשפעה של המשבר עליהם משמעותית ביותר. היחידות העסקיות נמצאות בקשר הדוק ושוטף עם הלקוחות בכדי לאמוד את מצבם העסקי והשלכות המשבר עליהם, במטרה לסייע למגזר העסקי בהתמודדות עם הקשיים והאתגרים הנובעים ממשבר זה, תוך שמירה על איזונים ומדעור סיכונים האשראי.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). נכון ליום 30 ביוני 2020 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.

לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2019.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 30 ביוני 2020 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽⁴⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾
1.	שירותים פיננסיים	40	1,250	1,290
2.	שירותים פיננסיים	1,037	200	1,237
3.	שירותים פיננסיים	17	1,219	1,236
4.	תעשייה וחרושת	-	1,095	1,095
5.	בינוי ונדל"ן	274	653	927
6.	תעשייה וחרושת	-	889	889

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפי השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפי השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:**
  - אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
  - אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
  - אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה ההונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות ההוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
  - רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
  - חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.
- עסקה הונית לעניין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

- מימון לחברות ממונפות** - הינו מתן אשראי מהותי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית בפורום מימון ממונף, בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2019		30 ביוני 2019			30 ביוני 2020							
הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	סיכון		
פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	אשראי	ענף משק של הנרכשת	
להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	מאזני		
אשראי	כולל	אשראי	מאזני	אשראי	חוף מאזני כולל	אשראי	מאזני	אשראי	חוף מאזני כולל	אשראי		
-	-	-	-	-	78	26	52	-	104	104	-	מידע ותקשורת
-	153	-	153	-	150	-	150	-	136	-	136	מסחר
-	153	-	153	-	228	26	202	-	240	104	136	סך הכל

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2019		30 ביוני 2019			30 ביוני 2020							
הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	הפרשה	סיכון	סיכון		
פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	פרטנית	אשראי	אשראי	ענף משק של הלווה	
להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	להפסדי	אשראי	מאזני		
אשראי	כולל	אשראי	מאזני	אשראי	חוף מאזני כולל	אשראי	מאזני	אשראי	חוף מאזני כולל	אשראי		
-	-	-	-	1	71	1	70	-	-	-	-	תעשייה וחרושת
-	355	-	355	-	368	-	368	-	355	-	355	בינוי ונדל"ן
16	76	40	36	-	-	-	-	-	-	-	-	מים
22	500	88	412	-	281	60	221	23	423	54	369	מסחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	55	9	46	תחבורה ואחסנה
-	131	86	45	-	127	90	37	-	-	-	-	מידע ותקשורת
3	124	-	124	4	156	-	156	3	123	-	123	שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	98	1	97	שירותים עסקיים ואחרים
-	142	8	134	-	91	5	86	-	144	8	136	שירותים ציבוריים וקהילתיים
41	1,328	222	1,106	5	1,094	156	938	26	1,198	72	1,126	סך הכל

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל			
31 בדצמבר 2019	30 ביוני 2019	30 ביוני 2020	
1,328	1,183	1,466	סיכון אשראי בעייתי:
242	151	332	סיכון אשראי פגום
1,476	1,407	1,432	סיכון אשראי נחות
833	726	829	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדירור
3,879	3,467	4,059	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר
			סך הכל סיכון אשראי בעייתי

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2019	30 ביוני 2019	30 ביוני 2020	
0.6	0.6	0.6	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי לציבור
1.7	1.5	1.7	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי שאינו לדירור
3.0	2.7	3.1	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדירור
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת האשראי לדירור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
1.4	1.3	1.4	מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾
			שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדירור זניח.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

להלן נתונים עדכניים בדבר פעילות הבנק לסיוע ללקוחות על רקע משבר הקורונה (במיליוני שקלים חדשים):

אשראי שהועמד במסגרת קרנות המדינה	פירוט נוסף של חובות שנמצאים בדחיית תשלומים, לפי משך תקופת דחיית התשלומים ⁽¹⁾		פירוט נוסף של יתרת החוב הרשומה של חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים				חובות אשר נמצאים בדחיית תשלומים		אשראי לציבור
	חובות לא בעייתיים		חובות לא בעייתיים		מזה: סווגו כבעייתיים במהלך תקופת דחיית התשלומים	חובות בעייתיים	יתרת חוב מספר רשומה הלוואות	10 באוגוסט 2020	
	חובות לא גביהם	חובות לגביהם	חובות בדירוג ביצוע	חובות בדירוג ביצוע					
יתרת חוב רשומה	דחייה של יותר מ-6 חודשים	דחייה של יותר מ-3 חודשים ועד ל-6 חודשים	אשראי יותר מ-3 חודשים	אשראי יותר מ-6 חודשים	אשראי יותר מ-30 יום ומעלה	אשראי	חובות בעייתיים	חובות בעייתיים	
	ליום 10 באוגוסט 2020								
945	12	385	387	-	-	-	-	38	387
426	63	77	138	1	4	1	1	74	144
2,745	349	1,072	1,347	24	113	6	33	5,131	1,517
-	21	692	715	4	8	1	5	13,422	732
-	7,381	13,425	21,326	119	300	-	428	31,388	22,173
4,116	(3)7,825	(3)15,651	23,913	148	425	8	468	50,053	24,953
	ליום 30 ביוני 2020								
774	11	296	465	-	-	-	5	63	470
362	1	325	317	1	16	1	4	182	338
2,323	24	2,400	2,452	39	148	17	41	9,744	2,681
-	5	807	836	5	-	4	6	15,070	846
-	129	35,420	35,686	161	320	-	531	(2)53,208	36,698
3,459	(3)170	(3)39,247	39,757	205	483	21	587	78,267	41,033
-	(3)20	(3)29,690	31,390	66	230	5	296	54,234	31,981
	סך הכל ליום 10/08/2020								
	סך הכל ליום 30/06/2020								
	סך הכל ליום 31/03/2020								

(1) תקופת דחיית התשלומים הינה התקופה המצטברת של דחיית שניתנו לחוב מתחילת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ואינה כוללת דחייה אשר לה הלווה זכאי לפי כל דין.

(2) מספר לווים.

(3) לא כולל חובות שסווגו כבעייתיים (בעמודה נפרדת) וחובות שקיבלו דחייה לתקופות קצרות יותר.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

הבנק נקט בשורה ארוכה של צעדים על מנת לתת מענה מידי לצרכים שנוצרו כתוצאה מהמצב החל במענה תפעולי ללקוחות וכלה בהתאמות במדיניות חיתום האשראי וסיכוני האשראי, ובהמשך לפניית הפיקוח על הבנקים מיום 2 באפריל 2020, פעל הבנק, יחד עם כלל המערכת הבנקאית, במטרה לתמוך ביכולת של העסקים ומשקי הבית לצלוח את המשבר, ולהמשיך לספק אשראי ללווים בכלל המגזרים במשק, תוך קיום תהליך חיתום אשראי אחראי, אך ללא הקשחה מיותרת של תנאי החיתום. בין יתר הפעולות שביצע הבנק, אושרה דחייה של עד 4 חודשים בתשלומים השוטפים ללקוחות משכנתא שנזקקו לכך, עקב קושי זמני בגין המשבר, לרבות הארכות נוספות בדחייה במקרי הצורך: הארכה נוספת עד לסוף שנת 2020 ללקוחות שכבר דחו תשלומים, ודחייה של עד 6 חודשים גם ללקוחות שטרם דחו תשלומים. אושרו דחיות ועדכונים למועדי התשלום גם ללקוחות פרטיים ומסחריים שנקלעו לקושי זמני, והועמדו הלוואות בערבות מדינה במסגרת התוכנית הממשלתית.

הטבלה לעיל מציגה את היקף החובות שבגינם ניתנה דחיית-תשלומים, בחלוקה בין בעייתיים לתקינים. מוצגת גם התפלגות החובות בהתאם למשך הדחייה שאושר להן (ממועד אישור הדחייה המקורי): דחייה של 3-6 חודשים, ודחייה של למעלה מ-6 חודשים. יתרת החובות קיבלו דחייה לתקופות מקוריות קצרות יותר. הנתונים ליום 31 ביולי 2020 כוללים בעמודה של "דחייה של יותר מ-6 חודשים" חובות שקיבלו במקור דחייה לתקופה קצרה יותר, ושבמהלך חודש יולי קיבלו הארכה, כך שהדחייה המצטברת עולה על 6 חודשים.

היקף האשראי לדיור שניתנה בגינו דחיית תשלומים הגיע ביום 30 ביוני 2020 לכ-36.7 מיליארדי שקלים חדשים. הבנק מאפשר ללווים, כאמור, להאריך את תקופת הדחייה עד סוף שנת 2020 או לפנות ולקבל דחייה של עד 6 חודשים אם זו פנייתם הראשונה, בהתאם למתווה בנק ישראל. מתוך סך האשראי שהיה בדחייה, נכון ליום 10 באוגוסט 2020, לכ-7 מיליארדי שקלים חדשים ניתנה דחייה נוספת (מרביתם עד תום שנת 2020). לווים שהיקף חובם מסתכם בכ-14 מיליארדי שקלים חדשים ויתרו על הצעת הבנק לדחייה נוספת של התשלומים, ואמורים לחזור ולפרוע את ההלוואות כסדרן החל מחודש אוגוסט 2020, וללווים שהיקף חובם כ-16 מיליארדי צפוייה הדחייה להסתיים במהלך החודשים ספטמבר-דצמבר 2020, אם לא יבקשו דחייה נוספת עד למועד התשלום. נציין, כי בכ-60% מיתרת ההלוואות שמועד התשלום בהן חל בימים אלה, לא התבקשה דחייה נוספת והלקוחות חוזרים לשלם. מאינדיקציות ראשונות שהתקבלו בגין לווים שחזרו לשלם, שמועד פירעון ההלוואות שלהם חל בתחילת חודש אוגוסט 2020, עולה כי למעט חריגים בהיקף זניח כלל התשלומים כובדו.

באשראי המסחרי, אושרה נכון ל-30 ביוני 2020 דחיית תשלומים ללקוחות עם היקף אשראי של כ-4.3 מיליארדי שקלים חדשים, מהם חזרו לשלם לקוחות עם יתרת אשראי של כ-1.5 מיליארדי שקלים חדשים, ונכון ליום 10 באוגוסט 2020 נותרה דחייה לסך של כ-2.8 מיליארדי שקלים חדשים. היקף האשראי שניתנו בגינו הארכות לתקופה העולה על 6 חודשים מגיע ליום 10 באוגוסט 2020 לכ-445 מיליוני שקלים חדשים בלבד.

ניתוח השינויים בחובות פגומים

חובות פגומים וחובות פגומים בארגון מחדש להלן תנועה ביתרת חובות פגומים וחובות פגומים בארגון מחדש (במיליוני שקלים חדשים):

תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור ⁽⁴⁾	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		
	מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל
יתרת חובות פגומים לתחילת התקופה	1,132	142	1,274	964	137	1,101	964	137	1,101
חובות שסווגו כפגומים במהלך התקופה	334	34	368	249	23	272	706	101	807
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום במהלך התקופה	(26)	(2)	(28)	(16)	-	(16)	(83)	(19)	(102)
חובות פגומים שנמחקו	(96)	(10)	(106)	(65)	(11)	(76)	(117)	(20)	(137)
חובות פגומים שנפרעו	(162)	(11)	(173)	(178)	(26)	(204)	(412)	(72)	(484)
שינויים אחרים	50	5	55	35	8	43	74	15	89
יתרת חובות פגומים לסוף התקופה	1,232	158	1,390	989	131	1,120	1,132	142	1,274

מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש ⁽⁴⁾	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		
	מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל	מסחרי	פרטי	סך הכל
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת התקופה	266	65	331	290	58	348	290	58	348
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך התקופה	111	21	132	43	25	68	62	45	107
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב	(1)	-	(1)	(5)	-	(5)	(6)	(1)	(7)
חובות בארגון מחדש שנמחקו	(38)	(8)	(46)	(10)	(10)	(20)	(19)	(17)	(36)
חובות בארגון מחדש שנפרעו	(16)	(13)	(29)	(25)	(10)	(35)	(75)	(20)	(95)
שינויים אחרים	16	2	18	10	-	10	14	-	14
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לסוף התקופה	338	67	405	303	63	366	266	65	331

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי הבעייתי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
1,041	731	293	2,065	3	2,068	
173	53	45	271	(1)	270	
(54)	(1)	(24)	(79)	-	(79)	
1,160	783	314	2,257	2	2,259	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
766	651	265	1,682	2	1,684	
65	11	24	100	(1)	99	
(38)	(2)	(24)	(64)	-	(64)	
793	660	265	1,718	1	1,719	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2020						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
865	674	273	1,812	1	1,813	
412	118	84	614	1	615	
(117)	(9)	(43)	(169)	-	(169)	
1,160	783	314	2,257	2	2,259	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2019						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
766	644	263	1,673	4	1,677	
108	19	51	178	(3)	175	
(81)	(3)	(49)	(133)	-	(133)	
793	660	265	1,718	1	1,719	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

	30 ביוני 2020	30 ביוני 2019	31 בדצמבר 2019
שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור	1.0	0.8	0.9
שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור	0.8	0.7	0.7
מחצית ראשונה ⁽¹⁾			
	2020	2019	שנת 2019
שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו	0.6	0.2	0.2
שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו	0.2	0.1	0.1
שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו	0.6	0.2	0.2
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיר ⁽²⁾	1.4	0.5	0.5
שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו	0.2	0.1	0.1

(1) מחושב על בסיס שנתי.

(2) השיעור בגין הלוואות לדיר הינו זניח.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור)⁽¹⁾

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2017-2021. מגזר זה מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת ההחזר שלו: בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביונותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, הכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו.

הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים; מעקב, ניטור וניתוח של ההוצאות בגין הפסדי אשראי; וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעורי האבטלה ועלייה ברמת הריבית. לפרטים בדבר ניהול סיכון האשראי בעקבות משבר הקורונה, ראה פרק סיכון אשראי ופרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני		
2019	2019	2020		
				חובות
2,133	2,143	1,786		יתרות עובר ושב
3,973	3,824	3,546		יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
671	814	558		הלוואות לרכב - ריבית משתנה
926	763	960		הלוואות לרכב - ריבית קבועה
12,515	11,996	12,279		הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה
258	213	237		הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה
20,476	19,753	19,366		סך הכל חובות (אשראי מאזני)
				מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות
4,172	4,079	4,546		מסגרות עובר ושב לא מנוצלות
6,627	6,496	7,170		מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
187	226	176		ערביות
33	33	53		התחייבויות אחרות
11,019	10,834	11,945		סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערביות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)
31,495	30,587	31,311		סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים
				מזה:
469	538	394		הלוואות בולט/בלון ⁽³⁾
				תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁴⁾
				תיק נכסים פיננסיים:
3,723	3,518	3,468		פקדונות
219	216	176		ניירות ערך
328	356	307		נכסים כספיים אחרים
880	842	854		בטוחות אחרות ⁽⁵⁾
5,150	4,932	4,805		סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך סדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(4) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(5) הביטוחונות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי. עיקר הקיטון נובע מעדכון כלפי מטה של מקדמי הביטחון של כלי רכב וגיל הרכב המרבי הנלקח בחישוב השווי לביטחון.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן פילוח לפי גודל חבות הלווה⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 30 ביוני 2019		ליום 30 ביוני 2020		תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
סיכון אשראי כולל	מספר ליווים	סיכון אשראי כולל	מספר ליווים	סיכון אשראי כולל	מספר ליווים		
632	288,830	622	292,876	658	303,262	עד 10	
1,280	89,176	1,272	88,510	1,307	89,903	עד 20	מעל 10
3,409	118,756	3,372	117,542	3,474	120,015	עד 40	מעל 20
7,100	124,993	6,939	122,376	7,156	125,459	עד 80	מעל 40
8,860	82,664	8,654	80,776	8,773	81,476	עד 150	מעל 80
8,324	41,128	8,051	39,960	8,157	40,122	עד 300	מעל 150
1,890	3,999	1,677	3,621	1,786	4,019		מעל 300
31,495	749,546	30,587	745,661	31,311	764,256		סך הכל

(1) מספר הליווים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחוזי מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽⁴⁾ בחשבון:

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 30 ביוני 2019		ליום 30 ביוני 2020		גובה הכנסה	
במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%			
7.8	1,601	6.8	1,350	10.7	2,073	חשבוניות ללא הכנסה קבועה לחשבון	
26.4	5,402	25.4	5,008	26.2	5,076	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח	
37.9	7,768	36.6	7,237	37.3	7,231	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח	
27.9	5,705	31.2	6,158	25.8	4,986	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה	
100	20,476	100	19,753	100	19,366		סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי התקופה הנותרת לפירעון⁽⁴⁾:

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 30 ביוני 2019		ליום 30 ביוני 2020		תקופה לפירעון	
במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%			
25.5	3,669	25.5	3,517	25.0	3,512	עד שנה	
33.4	4,805	33.7	4,644	33.4	4,682	מעל שנה ועד 3 שנים	
18.4	2,640	18.1	2,502	18.6	2,616	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	
10.5	1,513	10.6	1,467	10.6	1,490	מעל 5 שנים ועד 7 שנים	
12.2	1,743	12.1	1,656	12.4	1,734	מעל 7 שנים ⁽²⁾	
100	14,370	100	13,786	100	14,034		סך הכל

(1) ללא עו"ש וקרטיסי אשראי.

(2) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר ההלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 ביוני 2020			ליום 30 ביוני 2019			ליום 31 בדצמבר 2019		
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾		
מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל
230	3	233	225	4	229	231	3	234
1.19%	0.03%	0.74%	1.14%	0.04%	0.75%	1.13%	0.03%	0.74%

יתרת סיכון אשראי בעייתי

שיעור סיכון אשראי בעייתי⁽²⁾

(1) אשראי מאזני וחוץ מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.

(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

שנת 2019	מחצית ראשונה	
	2019	2020
0.49%	0.52%	0.87%

שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך החובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) קטנו בשיעור של 2.7% לעומת 30 ביוני 2019 וקטנו בשיעור של 6.1% לעומת 31 בדצמבר 2019, בעיקר עקב גידול בהלוואות ואשראי אחר.
- לא חלו שינויים מהותיים בהתפלגות החובות לאנשים פרטיים במחצית הראשונה של שנת 2020.

ליום 30 ביוני 2020:

9.2%	-	חשבונות עובר ושב
18.3%	-	קרטיסי אשראי
7.8%	-	הלוואות לרכב
64.7%	-	הלוואות ואשראי אחר

- כנגד 25% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 30 ביוני 2020, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (שיעורים דומים ליום 30 ביוני 2019 וליום 31 בדצמבר 2019).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הינו גבוה ביחס למגזרים האחרים, וזאת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבנייה. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינוי בינוי, תמ"א 38 ועוד.

יצוין, כי גם בתקופת משבר הקורונה ישנה פעילות בענף, המוגדר כחיוני למשק, אם כי לא בהיקף כבימי שגרה.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים):

30 ביוני 2020						
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾						
סיכון אשראי	סיכון אשראי כולל בעייתי		יתרת הפרשה להפסדי אשראי			
	מאזני ⁽²⁾	חוץ מאזני ⁽³⁾ כולל	פגום	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	סיכון מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני
בביטחון נדל"ן בישראל:						
לדיוור	9,759	15,306	24	20	82	37
למסחר ולתעשייה	6,427	1,057	60	364	61	2
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	16,186	16,363	84	384	143	39
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	2,552	3,650	124	63	46	22
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	18,738	20,013	208	447	189	61
מזה: מיועד לליווי פרויקטים	8,702	14,212	22	15	76	37
30 ביוני 2019						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
לדיוור	9,285	12,867	23	8	81	28
למסחר ולתעשייה	5,451	1,257	43	372	32	2
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	14,736	14,124	66	380	113	30
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	2,694	2,904	129	51	42	12
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	17,430	17,028	195	431	155	42
מזה: מיועד לליווי פרויקטים	9,033	11,852	1	15	77	32
31 בדצמבר 2019						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
לדיוור	9,518	16,332	30	51	74	34
למסחר ולתעשייה	6,083	1,171	80	362	47	2
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל	15,601	17,503	110	413	121	36
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל	2,104	2,998	117	55	38	18
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל	17,705	20,501	227	468	159	54
מזה: מיועד לליווי פרויקטים	8,606	14,224	13	61	73	35

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור - פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לוה.
- (2) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לוה.
- (4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2019			30 ביוני 2019			30 ביוני 2020			
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
חוץ			חוץ			חוץ			
כולל	מאזני	מאזני	כולל	מאזני	מאזני	כולל	מאזני	מאזני	
									ביטחון נדל"ן בישראל
									נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:
									קרקע גולמית
4,397	539	3,858	6,425	1,222	5,203	4,711	623	4,088	נדל"ן בתהליכי בנייה
22,523	15,557	6,966	16,999	11,658	5,341	21,706	14,797	6,909	נדל"ן שבנייתו הושלמה
6,184	1,407	4,777	5,436	1,244	4,192	6,132	943	5,189	
33,104	17,503	15,601	28,860	14,124	14,736	32,549	16,363	16,186	סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן בישראל
5,102	2,998	2,104	5,598	2,904	2,694	6,202	3,650	2,552	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
38,206	20,501	17,705	34,458	17,028	17,430	38,751	20,013	18,738	סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

נתוני סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן ליום 30 ביוני 2020 מראים כי כ-46.4% מסיכון האשראי המאזני וכ-71.0% מסיכון האשראי החוץ מאזני מיועד ללווי פרויקטים סגורים בנדל"ן, ברובם המכריע לבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ, חיפה, באר שבע וירושלים. רוב האשראי החוץ מאזני נובע מערביות חוק המכר לרוכשי דירות. מרבית סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי. יצוין כי לחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 30 ביוני 2020, כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 13.9%. יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 10.8% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגין רכש הבנק פוליסת ביטוח).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 30 ביוני 2020

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					מזה:				
יתרת	הוצאות				סך הכל	סך הכל	דירוג ביצוע	דירוג ביצוע	סך הכל		
הפרשה	מחיקות	חשבונאיות	פגום	בעייתיות ⁽⁶⁾	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁴⁾	אשראי ⁽⁴⁾	סך הכל		
אשראי	נטו	אשראי									
10	-	2	7	17	716	967	17	23	927	967	פעילות לווים בישראל
25	-	21	69	99	300	674	99	-	575	674	ציבור - מסחרי
196	9	50	304	504	5,913	10,833	504	292	10,143	10,939	חקלאות, ייעור ודיג
31	(2)	8	111	164	1,140	1,675	164	105	1,407	1,676	כרייה וחציבה
209	15	41	147	230	13,880	33,441	230	1,222	32,006	33,458	תעשייה וחרושת
41	(3)	8	61	425	4,836	5,272	425	173	4,695	5,293	מזה: יהלומים
8	2	2	-	12	1,581	2,666	12	33	2,912	2,957	בינו ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
243	48	87	340	406	9,829	12,504	406	670	11,562	12,638	בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
47	6	24	33	78	1,316	1,691	78	188	1,425	1,691	אספקת חשמל ומים
36	4	22	23	78	1,250	1,699	78	53	1,673	1,804	מסחר
15	11	16	12	16	819	1,337	16	83	1,254	1,353	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
119	4	41	133	135	5,907	12,732	135	10	14,108	14,253	תחבורה ואחסנה
96	19	45	67	149	3,471	5,064	149	167	4,755	5,071	מידע ותקשורת
17	2	4	19	26	2,203	2,741	26	227	2,496	2,749	שירותים פיננסיים
											שירותים עסקיים אחרים
											שירותים ציבוריים וקהילתיים
1,062	117	363	1,215	2,175	52,021	91,621	2,175	3,141	88,531	93,847	סך הכל מסחרי
782	9	118	68	1,500	140,336	153,983	1,500	827	151,656	153,983	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
314	43	84	90	233	19,366	31,304	233	374	31,057	31,664	אנשים פרטיים - אחר
2,158	169	565	1,373	3,908	211,723	276,908	3,908	4,342	271,244	279,494	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	570	622	-	-	1,606	1,606	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	3	3	-	-	6,661	6,661	ממשלת ישראל
2,158	169	565	1,373	3,908	212,296	277,533	3,908	4,342	279,511	287,761	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ											
99	-	49	93	151	4,815	6,955	151	32	6,846	7,029	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
2	-	1	-	-	9,254	9,317	-	-	10,284	10,284	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	626	626	-	-	1,795	1,795	ממשלות בחוץ לארץ
101		50	93	151	14,695	16,898	151	32	18,925	19,108	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
2,259	169	615	1,466	4,059	226,991	294,431	4,059	4,374	298,436	306,869	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 226,991, אגרות חוב - 8,307, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 51, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,200 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 69,320.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע בהתאם למדיניות הבנק.

(5) אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,976 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,254 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,382 מיליוני שקלים חדשים בגין נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 30 ביוני 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾					
		הפסדי אשראי ⁽³⁾					מזה:					
יתרת	הוצאות				סך הכל							
הפרשה	מחיקות	חשבונאיות	פגום	בעייתיות ⁽⁶⁾	סך הכל	בעייתיות ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁴⁾	דירוג	ביצוע	סך הכל		
אשראי	נטו	אשראי					אשראי ⁽⁴⁾	ביצוע	אשראי ⁽⁴⁾			
											פעילות לזימים בישראל	
											ציבור - מסחרי	
10	(1)	1	6	14	640	849	14	-	835	849	חקלאות, ייעור ודיג	
4	1	1	-	-	377	570	-	33	560	593	כרייה וחציבה	
131	21	30	347	424	5,793	9,856	424	234	9,328	9,986	תעשייה וחרושת	
24	3	1	88	88	1,212	1,794	88	34	1,672	1,794	מזה: יהלומים	
173	(3)	5	175	230	13,867	30,461	230	744	29,508	30,482	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾	
24	-	(31)	20	396	3,563	3,966	396	96	3,484	3,976	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
10	-	1	3	19	1,356	2,291	19	186	2,543	2,748	אספקת חשמל ומים	
178	36	34	223	300	9,146	11,580	300	107	11,265	11,672	מסחר	
27	6	5	21	45	1,042	1,378	45	55	1,281	1,381	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל	
13	2	5	9	25	1,233	1,797	25	235	1,545	1,805	תחבורה ואחסנה	
7	2	-	6	11	610	1,152	11	23	1,127	1,161	מידע ותקשורת	
107	2	40	170	172	4,492	9,291	172	301	10,397	10,870	שירותים פיננסיים	
56	12	17	51	89	3,226	4,594	89	218	4,296	4,603	שירותים עסקיים אחרים	
14	3	2	19	28	2,072	2,541	28	93	2,429	2,550	שירותים ציבוריים וקהילתיים	
754	81	110	1,050	1,753	47,417	80,326	1,753	2,325	78,598	82,676	סך הכל מסחרי	
659	3	19	46	1,453	130,736	141,448	1,453	763	139,232	141,448	אנשים פרטיים - הלוואות לדירוג	
265	49	51	85	229	19,753	30,587	229	425	30,314	30,968	אנשים פרטיים - אחר	
1,678	133	180	1,181	3,435	197,906	252,361	3,435	3,513	248,144	255,092	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
-	-	-	-	-	94	130	-	-	731	731	בנקים בישראל	
-	-	-	-	-	1	1	-	-	6,415	6,415	ממשלת ישראל	
1,678	133	180	1,181	3,435	198,001	252,492	3,435	3,513	255,290	262,238	סך הכל פעילות בישראל	
											פעילות לזימים בחוץ לארץ	
40	-	(2)	2	32	4,436	5,457	32	62	5,486	5,580	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ	
1	-	(3)	-	-	6,825	6,900	-	-	8,164	8,164	בנקים בחוץ לארץ	
-	-	-	-	-	619	619	-	-	2,647	2,647	ממשלות בחוץ לארץ	
41		(5)	2	32	11,880	12,976	32	62	16,297	16,391	סך הכל פעילות בחוץ לארץ	
1,719	133	175	1,183	3,467	209,881	265,468	3,467	3,575	271,587	278,629	סך הכל	

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 209,881, אגרות חוב - 8,690, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 59, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,117 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 57,882.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירוג שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,836 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,703 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 5,062 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערביית חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2019

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾				
		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					מזה:				
יתרת הפרשה	מחיקות חשבונאיות להפסדי אשראי	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעיית ⁽⁶⁾	סך הכל	סך הכל	בעיית ⁽⁵⁾	אשראי ביצוע	דירוג ביצוע	סך הכל	
8	1	1	7	15	673	895	15	12	868	895	פעילות לזוים בישראל
4	-	-	-	-	351	519	-	-	539	539	ציבור - מסחרי
155	25	58	280	398	5,678	9,825	398	239	9,294	9,931	חקלאות, ייעור ודיג
21	(3)	(6)	95	105	1,129	1,693	105	60	1,528	1,693	כרייה וחציבה
183	(9)	9	165	270	13,417	33,318	270	483	32,567	33,320	תעשייה וחרושת
30	1	(24)	62	425	4,284	4,881	425	83	4,378	4,886	מזה: יהלומים
8	1	-	3	16	1,469	2,244	16	49	2,625	2,690	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
204	63	87	331	457	8,180	10,575	457	264	9,994	10,715	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
29	10	11	28	48	1,052	1,384	48	55	1,282	1,385	אספקת חשמל ומים
18	7	15	22	41	1,233	1,881	41	26	1,821	1,888	מסחר
10	(3)	(2)	22	27	643	1,272	27	94	1,161	1,282	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
82	2	15	135	144	4,033	7,791	144	-	9,661	9,845	תחבורה ואחסנה
70	21	40	68	109	3,444	4,981	109	53	4,829	4,991	מידע ותקשורת
15	4	4	25	36	2,117	2,620	36	157	2,439	2,632	שירותים פיננסיים
816	123	214	1,148	1,986	46,574	82,186	1,986	1,515	81,458	84,999	שירותים עסקיים אחרים
673	14	44	56	1,532	135,256	148,604	1,532	899	146,173	148,604	שירותים ציבוריים וקהילתיים
273	91	101	87	234	20,476	31,495	234	403	31,165	31,802	סך הכל מסחרי
1,762	228	359	1,291	3,752	202,306	262,285	3,752	2,817	258,796	265,405	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
-	-	-	-	-	110	151	-	-	657	657	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,941	7,941	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
1,762	228	359	1,291	3,752	202,416	262,436	3,752	2,817	267,394	274,003	בנקים בישראל
פעילות לזוים בחוץ לארץ											
50	-	8	37	127	4,095	5,644	127	5	5,608	5,700	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
1	-	(3)	-	-	7,150	7,155	-	-	8,881	8,881	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	656	656	-	-	2,437	2,437	ממשלות בחוץ לארץ
51	5	37	127	11,901	13,455	127	5	16,926	17,018	17,018	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,813	228	364	1,328	3,879	214,317	275,891	3,879	2,822	284,320	291,021	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 214,317, אגרות חוב - 9,964, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 120, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,578 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 64,042.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוציגים במאזן) בסעיף התחייבויות אחרות.

(4) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(5) אשראי תקין בדירוג נמוך שמדיניות הבנק קובעת מגבלות ספציפיות לגבי העמדתו.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,759 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 2,501 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 5,571 מיליוני שקלים חדשים בגין נרכשו ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר וערבויות ביצוע בנוסח חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽⁴⁾
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		31 בדצמבר 2019			30 ביוני 2019			30 ביוני 2020			המדינה
		חשיפה			חשיפה			חשיפה			
סך הכל	חוץ מאזנית		סך הכל	חוץ מאזנית		סך הכל	חוץ מאזנית		סך הכל		
	(4)(3)(2)	(2)		(4)(3)(2)	(2)		(4)(3)(2)	(2)			
10,586	556	10,030	10,467	807	9,660	11,801	585	11,216	ארצות הברית		
3,644	2,226	1,418	3,463	2,104	1,359	3,619	2,145	1,474	צרפת		
3,054	2,922	132	2,913	2,681	232	2,802	2,720	82	גרמניה		
3,156	1,115	2,041	4,111	1,971	2,140	2,489	736	1,753	בריטניה		
3,415	1,000	2,415	3,901	1,466	2,435	3,514	1,216	2,298	אחרות		
23,855	7,819	16,036	24,855	9,029	15,826	24,225	7,402	16,823	סך הכל החשיפות למדינות זרות		
75	33	42	94	49	45	79	30	49	מזה: סך החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה		
492	83	409	553	101	452	520	85	435	מזה: סך חשיפות למדינות LDC		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: סך כל החשיפות למדינות עם בעיות נזילות ⁽⁵⁾		

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני, מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים ליכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית כוללת סך של 5,573 מיליוני שקלים חדשים אשר עיקרו בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 30 ביוני 2019 - 5,442 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2019 - 5,842 מיליוני שקלים חדשים). לפרטים בדבר עדכון מקדם ההמרה לאשראי (CCF) המוחל על ערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות על פי חוק המכר, ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים.
- (5) לימים 30 ביוני 2020, 30 ביוני 2019 ו-31 בדצמבר 2019 אין לבנק חשיפה למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר החשיפה המאזנית בגין עולה על סף הדיווח שנקבע בנספח 7 בפרק 651 להוראות הדיווח לציבור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

נתוני חשיפת הבנק

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו		לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	
30 ביוני 2020					
6,069	6,108	5,329	740	779	AAA עד AA-
457	467	338	119	129	A+ עד A-
25	25	5	20	20	BBB+ עד BBB-
26	26	26	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
25	25	-	25	25	ללא דירוג
6,602	6,651	5,698	904	953	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
30 ביוני 2019					
6,030	6,079	5,204	826	875	AAA עד AA-
307	316	260	47	56	A+ עד A-
36	45	7	29	38	BBB+ עד BBB-
26	26	26	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
6	6	-	6	6	ללא דירוג
6,405	6,472	5,497	908	975	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
31 בדצמבר 2019					
6,327	6,372	5,616	711	756	AAA עד AA-
341	412	229	112	183	A+ עד A-
19	21	10	9	11	BBB+ עד BBB-
26	26	26	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
-	10	-	-	10	ללא דירוג
6,713	6,841	5,881	832	960	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

בעקבות ההשלכות האפשריות של המשבר הכלכלי, כתוצאה ממגפת הקורונה, על מצבם של מוסדות פיננסיים רבים בעולם, עלתה תנודתיות מרווחי האשראי במהלך תקופת המשבר. מוסדות פיננסיים רבים חוו הורדת אופק דרוג, וחלקם אף ספגו הורדות דרוג. במהלך התקופה ביצע הבנק ניטור הדוק של כלל מסגרות החשיפה של הבנק, ניתוח וביחנת הסיכונים הרלוונטיים, לפי פרמטרים שונים, ובהתאמה גם לרמת הפעילות העסקית מול הצדדים הנגדיים עודכנו מסגרות החשיפה השונות (RIGHT SIZING).

נכון לימים 30 ביוני 2020, 30 ביוני 2019 ו-31 בדצמבר 2019 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו.

סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שוויץ וצרפת.

(2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.

(3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.

(4) יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 5,573 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 ביוני 2020 (ליום 30 ביוני 2019 - 5,442 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2019 - 5,842 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מרכז של לווים בענף הנדל"ן בישראל וכן, ערבויות והתחייבויות נוספות למוסדות אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.

(5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו.

(6) בגין קיזוז הפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בביירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקסימים וזרים), ראה ביאור 11. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקללות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בביירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחות

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרה והפחתה של סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירוג. לאור אי הוודאות המתמשכת, הבנק העלה את רמת הסיכון בתיק מרמת סיכון נמוכה לרמת סיכון נמוכה-בינונית. עם זאת, הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נוסלי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת החזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטוח הנכסי.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת גורמי המאקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שיעור האבטלה ושיעור הריבית. לבנק מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מהווה חלק ממערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנו מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות מוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את פרמיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נוסל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשיכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובדלוג בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש יוני 2020) עומד על כ-53.0% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומד, בנוסף, את שיעור המימון "אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדירוג, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדירוג, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

התפשטות נגיף הקורונה

לנוכח אירוע נגיף הקורונה, נערך הבנק לתת מענה לסוגיות בתחום ביצוע וניהול משכנתאות. הפעילויות שנקטו נעשו בהתחשב בהנחיות בנק ישראל (לרבות הקלות שניתנו) וזאת על מנת לתמוך ולסייע ללקוחותינו בעת המשבר, תוך ניטור הסיכונים והתאמת מדיניות האשראי.

הבנק עוקב באופן הדוק אחר התפתחויות והשפעות התפשטות מגפת הקורונה על לקוחותינו, תוך שימת לב לגורמים העשויים להשפיע על רמת הסיכון בתיק המשכנתאות. בוצעו התאמות בקריטריונים לאישור הלוואה כך שיתחשבו בלקוחות הנמצאים בחופשה ללא תשלום תוך התחשבות בהכנסה טרום המשבר ובכפוף להנחיות בנק ישראל.

על מנת לסייע ללקוחות להם הלוואה בבנק, אפשר הבנק ללקוחותיו לקבל דחיית תשלומים חלקית או מלאה לפי העדכונים של מתווה בנק ישראל (לקוחות שכבר דחו תשלומים - הארכה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2020; לקוחות שטרם דחו תשלומים - דחייה עד 6 חודשים). הבנק מנטר באופן שוטף את הפעילות בנושא: הסכום שנדחה, כמות הבקשות, תקופת דחיית התשלומים, פרופיל הלווים, שיעור המימון ועוד.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)		
שיעור שינוי	שישה חודשים	
באחוזים	2019	2020
14.5	11,134	12,751
0.5	185	186
34.8	46	62
14.4	11,365	12,999
78.2	1,332	2,374
21.1	12,697	15,373
13.0	21,623	24,431

משכנתאות שבוצעו (לדירור ולכל מטרה)

מכספי הבנק

מכספי האוצר:

הלוואות מוכונות

הלוואות עומדות ומענקים

סך הכל הלוואות חדשות

הלוואות שמוחרזו

סך הכל ביצועים

מספר לווים (כולל מיחזורים)

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור⁽¹⁾ ליום 30 ביוני 2020 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור החזר	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					מההכנסה הקבועה	שיעור מימון
		עד 3 חודשים	3 חודשים עד שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	5-10 שנים		
60%	עד 35%	2,245	10,294	11,679	27,866	20,589	7,680	80,353
35%-50%	280	757	1,067	3,751	5,142	1,672	12,669	
80%-50%	-	1	-	9	1,055	574	1,639	
80% מעל	-	-	1	-	85	86	172	
75%-60%	עד 35%	1,485	6,452	5,923	13,807	9,895	1,940	39,502
50%-35%	164	430	436	1,539	1,750	504	4,823	
80%-50%	-	-	-	5	260	155	420	
80% מעל	-	-	-	-	7	21	28	
מעל 75%	עד 35%	19	101	111	211	589	984	2,015
50%-35%	-	7	3	18	134	303	465	
80%-50%	-	-	-	-	10	99	109	
80% מעל	-	-	-	-	-	18	18	
סך הכל		4,193	18,042	19,220	47,206	39,516	14,036	142,213

מזה:

הלוואות שניתנו בסכום מקורי

גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים

אחוז מסך האשראי לדירור

הלוואות בריבית משתנה:

לא צמודות בריבית פריים

צמודות למדד⁽³⁾

במטבע חוץ⁽³⁾

סך הכל

הלוואות לא צמודות בריבית

פריים מסך האשראי לדירור

הלוואות צמודות למדד בריבית

משתנה מסך האשראי לדירור

הלוואות בשיעור מימון גבוה

מ-75% מסך האשראי לדירור

(1) יתרת הלוואות לדירור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות ל'קבוצות גיל' בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, וכן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

בנוסף, מחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משייכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלוונטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחרזו להלוואות באחריות הבנק.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מאפייני תיק האשראי לדירור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור ההחזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדירור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 ביוני 2020).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדירור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 ביוני 2020 עומד על 53.0%, בהשוואה ל-52.5% ביום 30 ביוני 2019 ול-52.7% ליום 31 בדצמבר 2019. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 142.2 מיליארדי שקלים חדשים, כ-98.2% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את ההלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור ההלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדירור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-0.2 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.2% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 30 ביוני 2020, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדירור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-4%. בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-6.3%, בהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-19.5% ובסך כל הלוואות, בשיעור של כ-10.9%.

שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדירור של הבנק הינו 0.6% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 0.6% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-0.5% באשראי שניתן ברבעון השני של שנת 2020.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדירור משמש מדד למידת הביטחון של הלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור ההחזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור ההחזר הממוצע בתיק האשראי לדירור של הבנק הוא 25.7%. כ-85.7% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור ההחזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-23%). כ-12.6% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.2%). כ-1.5% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 50% עד 80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: 59.4%) וכ-0.2% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-92.1%).

ההלוואות ששיעור ההחזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת ההחזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאוד שלגביה שיעור ההחזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן ויכולת ההחזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדירור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

הפיקוח על הבנקים הגביל את חלק הלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך הלוואה לכל היותר, ובנוסף קבע כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדירור בהן היחס בין חלק הלוואה בריבית משתנה לבין סך הלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזירות בהחלטתם על הרכב הלוואה.

היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-12.4 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-8.7% בלבד מתיק הלוואות לדירור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת ההחזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף הלוואה

היקף הלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 30 ביוני 2020 ל-8 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-5.6% בלבד מתיק האשראי לדירור של הבנק.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 30 ביוני 2020 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור								
סך הכל	שמוחזר ⁽²⁾	בפיגור של 90 יום או יותר						
		מכל 15 מעל		מכל 6 מעל		בפיגור של		
		מכל 90 מעל	מכל 33 מעל	מכל 15 מעל	מכל 6 מעל	90 ימים	30 ימים	
מכל 90 ימים	מכל 33 חודשים	עד 33 חודשים	עד 15 חודשים	עד 6 חודשים	ועד 6 חודשים	ועד 89 ימים ⁽⁴⁾		
296	35	253	192	18	17	26	8	סכום בפיגור
114	7	107	106	1	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽³⁾
1,986	71	1,364	135	128	234	867	551	יתרת חוב רשומה
217	38	179	91	56	32	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
1,769	33	1,185	44	72	202	867	551	יתרת חוב נטו

- (1) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
 (2) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.
 (3) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.
 (4) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדיור, ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון תפעולי

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק. הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות בעליות בנכסיהם, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי. בתקופת המשבר, אושרו שינויים והקלות בתהליכי התפעול בעיקר בתחומי בנקאות בתקשורת בהתאמה לפעילות בחירום. במהלך חודש מאי, מרבית ההקלות בוטלו בשל החזרה לשגרה.

המשכיות עסקית

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית. בחודש מרץ כחלק מההתמודדות הבנק עם התפשטות נגיף הקורונה, הועלתה רמת הכוננות בבנק, כונס חדר מצב מורחב בכדי לקבוע עקרונות עבודה, והוקם פורום "קורונה" לניהול הפעילות השוטפת במצב זה בהשתתפות הגורמים הרלוונטיים לתפעול האירוע. במסגרת זו בוצעו מספר פעולות להתמודדות עם האירוע, בין היתר: פיצול פעילות של יחידות הבנק במטרה לשמור על רציפות תפקודית של שירותים חיוניים ומעבר לעבודה מרחוק של חלק מהעובדים באמצעות התשתית הטכנולוגית שבידי הבנק. במהלך חודש אפריל ואילך המשיך הבנק לפעול במתכונת פעילות "בצל נגיף הקורונה", תוך שמירה על רציפות עסקית ותפעולית. הבנק נערך לחזרה מדורגת לשגרת עבודה במספר דרכי פעולה, בין היתר, המשך המהלך לפיצול יחידות, מעבר לעבודה בקפסולות במטה ובסניפים ובמידת הצורך שימוש בתשתית עבודה מרחוק. הבנק מעביר באופן שוטף הנחיות עבודה מפורטות לשמירה על ריחוק חברתי והיגיינה. במהלך הרבעון השני הרחיב הבנק את תוכנית המשכיות העסקית וביצע התאמות להתמודדות עם נגיף בין היתר, הסדרת נהלי עבודה והעמדת האמצעים הדרושים לרשות עובדי הבנק והלקוחות. במהלך הרבעון השני הגדיל הבנק את כמות הסניפים הפתוחים לקהל באופן הדרגתי עד חזרה לשגרה ובהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים. עם תחילת ההתגברות בתחלואה והמגבלות במשק, העמיק הבנק את היערכותו בין היתר על ידי הקמת מחסן חירום עם מלאי ציוד מתכלה מיגון וחיטוי וקידום מהלך למתן פתרונות טכנולוגיים לקיום דיונים ופגישות מרחוק. הבנק ממשיך ביישום תוכנית התרגול ובכלל זה תרגול אתר הגיבוי (DR), שבוצע במהלך חודש יוני 2020. לפרטים נוספים, ראה גם פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

אבטחת מידע והגנת הסייבר

סיכון אבטחת מידע וסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון הגנת הסייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק.

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים בסייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר.

מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי אבטחת מידע בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367 ובכלל זה מנגנוני הזדהות, אופן שליחת מידע ללקוחות וזיהוי פעולות חריגות.

במהלך הרבעון השני של שנת 2020 רמת הסיכון נותרה בינונית. במהלך רבעון זה, זוהו מספר ניסיונות הונאה בודדים כנגד לקוחות (באמצעות מתקפות דיוג) במסגרתם נגנבו פרטי ההזדהות שלהם לחשבון במטרה לבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. לאור מנגנוני ההגנה המופעלים בבנק, על אף ניסיונות הונאה אלו לא בוצעו פעולות לא מורשות בחשבונות הלקוחות.

הבנק ממשיך לחזק ולשפר את מנגנוני ההגנה המופעלים במערכות הבנק על מנת להמשיך ולצמצם את היכולת להונות את הלקוחות ולבצע פעולות לא מורשות בחשבונותיהם. פעולות אלו הינן חלק מתהליכי התחקור והפקת הלקחים הקיימים בבנק בהקשר לאיום המתפתח.

מערך אבטחת המידע של הבנק פועל בצורה מלאה ורציפה במהלך תקופת הקורונה, תוך שיפור וחידוק יכולות ומנגנוני הגנה בהתאם להתרחבות האיומים ולצרכים המתגברים בהם הבנק נדרש לעמוד.

יצוין כי מגפת הקורונה העצימה ברמה עולמית את סיכון הסייבר, הן בשל העלייה בהיקף העבודה מרחוק, אשר מרחיבה את משטחי התקיפה על הארגונים, והן בשל התגברות של ניסיונות הונאה בחסות המגפה. הפעילות שנקט הבנק לאורך כל התקופה, הותירה את רמת הסיכון בבנק ללא שינוי.

סיכון טכנולוגיית המידע

סיכון טכנולוגיית המידע - סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מליקויים בזמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק.

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת והיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

לאור ההתפתחויות הקיימות בשוק הפיננסי, גילן של המערכות הקיימות בבנק ומעבר בנק יחב לפלטפורמה חדשה, החל הבנק ברבעון הראשון של שנת 2019 בפריקט להחלפת מערכת הליבה של שוק ההון של הבנק על בסיס פלטפורמה חדשה. הפריקט מתקדם ומצוי בשלב האפיון המפורט.

כמו כן, החל הבנק ברבעון הרביעי של שנת 2019 פריקט החלפת מערכת ה-CRM אשר תיושם באופן מדורג במהלך של כ-3 שנים.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

רמת הסיכון במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 ולאורך משבר הקורונה נותרה בעינה. חטיבת הטכנולוגיה פעלה באופן מלא לתמיכה מלאה בתפקוד השוטף של הבנק ובצרכים הטכנולוגיים שנדרשו לפעילותו בשגרת החירום. לא חלו אירועים ו/או תקלות מהותיות בתקופה זו.

סיכון משפטי

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

הסיכון המשפטי כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, וכן כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי כולל גם סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם מחזיקי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטוחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק, ובהתאמה נותנת ייעוץ משפטי שוטף לבנק, על יחידותיו השונות.

ברבעון השני לשנת 2020, רמת הסיכון המשפטי נותרה נמוכה-בינונית, בדומה להערכה בסוף שנת 2019 וברבעון הראשון של 2020.

בחינת רמת הסיכון המשפטית ברבעון השני של שנת 2020 כללה, בין היתר, גם בחינת ההשלכות האפשריות של משבר הקורונה על הסיכון המשפטי, ונמצא כי, ככלל, אין השפעה על רמת הסיכון המשפטי ואיכות ניהולו.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון שוק וריבית

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).
 סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.
 סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזער, על פי מדיניות הבנק. מבנה הבנק המוטה תיק משכנתאות, מייצר שימושים לטווחים ארוכים, אשר כנגדם מגייס הבנק מקורות. הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובל בעולם. כך, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, עודכנו שיטות המדידה במעט כך שיכללו גם תקבולים עתידיים בגין עמלת פירעון מוקדם הצפויים להתקבל בתרחישים השונים. בהמשך לכך, ירדה מדידת הסיכון בתרחישי ירידת ריבית.
 הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון השני של שנת 2020, הינה ברמת סיכון נמוכה-בינונית, ראה הסבר להלן.
 בעקבות התפשטות משבר הקורונה בארץ, התאפיין הרבעון השני בהתמתנות וירידה קלה בעקומי הריבית השקליים חסרי סיכון (zero coupon), לכל אורך העקום השקלי והצמוד למדד. משבר הקורונה גרם לירידה בציפיות האינפלציה, עקב ירידה צפויה בביקושים. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובניה של פוזיציה חזיה תחת תרחישים שונים.
 ערכי הסיכון הנמדדים למהלך עסקים רגיל ותרחישי קיצון, עלו במקצת ביחס לרבעון הראשון של השנה, בעיקר כתוצאה מעדכון כלפי מטה של שיעורי הסילוק המוקדם במשכנתאות, ונעים ברמות סיכון נמוכות מתיאבון הסיכון שנקבע.
 להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	מחצית ראשונה 2020		
	2019	2020	
484	626	1055	לסוף התקופה
626 (יוני)	626 (יוני)	1,055 (יוני)	ערך מקסימלי במהלך התקופה
431 (מרץ)	431 (מרץ)	443 (ינואר)	ערך מינימלי במהלך התקופה

העלייה בערך ה-VAR נבעה בעיקר כתוצאה מהתנודות החריפות בעקומי הריבית בתקופת המשבר הקורונה.
 מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן.
 תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽⁴⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

30 ביוני 2020						עלייה של 2%	ירידה של 2%
שינוי בשווי הוגן							
מטבע ישראלי						לא צמוד	צמוד למדד
סך הכל	אחר	אירו	דולר	מטבע חוץ	מטבע ישראלי		
(1,396)	15	57	327	(1,463)	(332)		
1,127	(17)	(32)	(337)	1,362	151		
30 ביוני 2019							
(670)	17	50	174	(1,362)	451		
(844)	(17)	(18)	(182)	889	(1,516)		
31 בדצמבר 2019							
(798)	12	67	372	(1,304)	55		
(865)	(12)	(40)	(401)	799	(1,211)		

(4) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת ערכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים.
 יתרות עובר-ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים. ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי.
 הבנק מבצע באופן שוטף, בחינה למתודולוגית אמידת הסיכון בהתאם לפרקטיקה המקובל בעולם. כך, עודכנו שיטות המדידה במעט כך שיכללו גם תקבולים עתידיים בגין עמלת פירעון מוקדם הצפויים להתקבל בתרחישים השונים.
 בהמשך לשינויים אלו, נרשמה ירידה בחשיפה לירידת ריבית בתרחיש ירידת ריבית.

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 ביוני 2020

מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות

שווי הוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 ביוני 2019			ליום 30 ביוני 2020			
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	
11,058	(5)	11,053	14,095	(343)	13,752	11,058	(5)	11,053	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
(15,772)	25,466	9,694	(3,346)	16,014	12,668	(15,772)	25,466	9,694	מזה: תיק בנקאי

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 ביוני 2019			ליום 30 ביוני 2020			
שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	שקל	מט"ח ⁽²⁾	סך הכל	
(350)	207	(143)	552	127	679	(350)	207	(143)	שינויים מקבילים
(355)	215	(140)	528	160	688	(355)	215	(140)	עלייה במקביל של 1%
(93)	(212)	(305)	(501)	(133)	(634)	(93)	(212)	(305)	מזה: תיק בנקאי
(88)	(224)	(312)	(483)	(165)	(648)	(88)	(224)	(312)	ירידה במקביל של 1%
(899)	(6)	(905)	(102)	24	(78)	(899)	(6)	(905)	מזה: תיק בנקאי
737	64	801	371	18	389	737	64	801	שינויים לא מקבילים
43	151	194	479	93	572	43	151	194	התללה ⁽³⁾
(80)	(156)	(236)	(461)	(94)	(555)	(80)	(156)	(236)	השטחה ⁽⁴⁾
									עליית ריבית בטווח הקצר
									ירידת ריבית בטווח הקצר

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחיבות לזכויות עובדים ויחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.
- (2) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (3) ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.
- (4) עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

ברבעון הרביעי של שנת 2019 עודכנו ההשפעות הצולבות בין תרחישי שינוי ריבית לבין תרחישים התנהגותיים בתיק המשכנתאות ובתיק הפיקדונות גם ביחס לרגישות השווי ההוגן המותאם נטו לשינויים בשיעורי ריבית.

כמו כן, עודכנה ברבעון הראשון של שנת 2020 שיטת המדידה, כאמור לעיל, כך שתכלול תקבולים עתידיים בגין עמלות פירעון מוקדם הצפויים להתקבל בתרחישים השונים.

הפער בין חשיפת הבנק לשינויים בריבית על פי השווי ההוגן נטו המותאם לבין רגישות הערך הכלכלי (EVE) המוצגים לעיל, בתזוזה מקבילה של העקום ב-1% עומד על 388 מיליוני שקלים חדשים.

עיקר הפער נובע משימוש בעקומי היוון שונים. עקומי היוון המשמשים לניתוח רגישות הערך הכלכלי (EVE) הינם עקומי מחירי המעבר ואילו ריביות ההיוון המשמשות לצורך הצגת השווי ההוגן המותאם נטו הינן ריביות בהן היה ניתן לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן והן משקפות את רמת הסיכון הגלומה ללקוח דומה.

לפרטים נוספים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019.

השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 30 ביוני 2019			ליום 30 ביוני 2020			
הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾	הכנסות ריבית	סך הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾	הכנסות ריבית	סך הכל	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽³⁾	הכנסות ריבית	סך הכל	
246	667	913	279	849	1,128	127	930	1,057	שינויים מקבילים ⁽²⁾
168	668	836	226	910	1,136	117	931	1,048	עלייה במקביל של 1%
(243)	(346)	(589)	(280)	(366)	(646)	(129)	157	28	מזה: תיק בנקאי
(177)	(347)	(524)	(226)	(413)	(639)	(119)	156	37	ירידה במקביל של 1%
									מזה: תיק בנקאי

- (1) לטווח של שנה.
- (2) שינויים בריבית חסרת סיכון.
- (3) כולל השפעת שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באגרות חוב והשפעת צבירת ריבית על פעילות בנגזרים.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

להלן ההנחות העיקריות שבבסיס הנתונים לעיל:

- יתרות עובר ושב בזכות נפרסו על פי הפרקטיקה המקובלת בהתאם להנחיות באזל, קרי למח"מים של 3 עד 4 שנים לסוגי לקוחות שונים.
- בחישוב רגישות הכנסות הריבית במגזר הלא צמוד, מתבצעת קטימה של הריבית חסרת סיכון ברמה של 0.0%. לא מתבצעת קטימה כאמור במגזרי ההצמדה האחרים.
- בחישוב רגישות ההכנסות מימון שאינן מריבית, לא מתבצעת קטימה.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 30 ביוני 2020, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

	תרחישיים				תרחישי קיצון היסטורי ⁽⁴⁾	
	עלייה של 10%	עלייה של 5%	ירידה של 5%	ירידה של 10%	עלייה מקסימלית	ירידה מקסימלית
מדד ⁽²⁾	1,678.5	839.2	(880.3)	(1,760.6)	175.7	(158.0)
דולר	50.0	23.5	(12.7)	(11.7)	17.0	(11.9)
ליש"ט	0.1	-	-	0.1	-	-
יין	2.2	0.8	-	1.0	0.9	0.1
אירו	7.3	1.5	1.5	2.8	0.5	1.6
פר"ש	0.1	-	-	-	0.2	-

(1) תרחישי הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

(2) רגישות הון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 503.5 ו-528.2 (מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה).

על רקע משבר הקורונה, נרשמה ירידה באינפלציה בפועל, לעומת התחזיות. הבנק ממשיך לנהל את הפוזיציה המדדית בצורה הדוקה המתבססת על בניית מאזן הצמדה בתדירות יומית ובנייה של פוזיציה חזויה תחת תרחישים שונים.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2019.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.

סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.

סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

במהלך חודש פברואר 2020 העלה הבנק את רמת הכוננות בתחום סיכון הנזילות לכוננות מוגברת. ההחלטה להעלות הכוננות נבעה בשל החשש מהתפשטות נגיף הקורונה לישראל, ומהירידות החדות שנרשמו בבורסות. בתחילת חודש מרץ הועלתה רמת הכוננות בנזילות ממוגברת לצהובה, רמת כוננות הכוללת צעדים אופרטיביים אשר נועדו להבטיח כי הבנק שומר על רמת נזילות נאותה בעתות משבר, וזאת בשל המשך הירידות החדות בבורסות בעולם ובפרט בישראל ועליית המדד המשולב למעקב אחר השווקים הפיננסיים (מדד שפותח בבנק לזיהוי ואבחון מצב של אי יציבות במערכת הפיננסית בארץ, המשמש כמדד תומך החלטה להכרזה על מצב כוננות בשל תרחיש מערכת) לשיעורי שיא. עם תהליך החזרה לשגרה, במחצית חודש מאי, רמת הכוננות ירדה חזרה למוגברת.

הירידות החדות בשווקים הפיננסיים הובילו למימוש ניירות ערך מצד משקי הבית ולפדיונות כבדים בעיקר בשוק קרנות הנאמנות. במסגרת ניהול הסיכון הבנק נקט בפעולות שהביאו לשיפור יחסי הנזילות, זאת יחד עם גידול חד ביתרת פיקדונות הציבור של משקי בית ועסקים כנגד קיטון ביתרת פיקדונות הציבור של הגופים הפיננסיים.

במהלך תקופה זו הבנק מבצע מעקב שוטף (כולל תוך יומי) אחר אינדיקטורים כמותיים ואיכותיים (פנימיים וחיצוניים), וכן בחינה מידי יום של מספר תרחישי לחץ לטווחי זמן שונים. בכל התרחישים רמת הנזילות נאותה והבנק עומד בכל המגבלות הפנימיות.

על פי תכנון הנזילות לטווח קצר וכן לטווחי זמן ארוכים יותר, הבנק צפוי להמשיך ולשמור על יחסי נזילות נאותים, וזאת תוך התחשבות בפעילות הידועה ובפעילות הצפויה הכוללת הנחות מתאימות למצבי משבר.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים. מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגייס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. במחצית הראשונה המשיך הבנק בפעילותו לגייס מקורות המימון והפחתת סיכון הריכוזיות. במהלך הרבעון השני של שנת 2020 סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך. לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל. לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כיסוי נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2020 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השני של שנת 2020 הסתכם ב-122.2%. כאמור, במהלך תקופה זו, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה. ליום 30 ביוני 2020 הסתכמה יתרת שלוש קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-10.7 מיליארדי שקלים חדשים. גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 חלה עלייה ביתרת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של 211.0 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2019, להיקף של 231.8 מיליארדי שקלים חדשים ביום 30 ביוני 2020, גידול של 9.9%. במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של 175.9 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 10.7% לעומת סוף שנת 2019. במגזר צמוד המדד הסתכם היקף פיקדונות הציבור ל-14.3 מיליארדי שקלים חדשים, ירידה של 0.1% לעומת סוף שנת 2019, ובמגזר מטבע חוץ עלה היקף פיקדונות הציבור ל-41.5 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 10.3% לעומת סוף שנת 2019. לפרטים נוספים בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות". סיכון הציות כולל גם את סיכון ההוגנות (Conduct risk), וכן את סיכון חוצה גבולות וסיכון הלבנת הון ומימון טרור המוצגים בנפרד להלן. מנהל סיכון הציות והרגולציה הוא מנהל החטיבה לבקרת סיכונים. קצין הציות הינו האחראי לניהול השוטף של הסיכון. סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך המחצית הראשונה של שנת 2020 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הערכת הסיכון נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, שיפור הבקרה, קיום הדרכות, ויעול תהליכי העבודה בתחום, תוך שילוב שיפורים טכנולוגיים. ברבעון הנוכחי, הבנק פעל ליישם את ההוראות הרלוונטיות של הרגולטורים השונים בעקבות מגפת הקורונה. כמו כן, מקיים הבנק בקורות שוטפות במטרה לנטר סיכונים ציות העלולים להתהוות בתקופה זו. לבנק תוכניות אכיפה פנימית בדיני נירותר ערך ובדיני התחרות הכלכלית. לפרטים נוספים בדבר סיכון הציות והרגולציה ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו. סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי אכיפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסוימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ. סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act), וכן (QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (Common Reporting Standard - CRS). תיאובן הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי. סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי במחצית הראשונה של שנת 2020 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק מנהל את הסיכון, על ידי עדכון נהלים, מיכון תהליכי עבודה, קיום הדרכות, פעילות תושבי חוץ בסניפים מתמחים, והגדרת שגרות עבודה בתהליכים הנדרשים לביצוע הדיווחים הן במסגרת ה-FATCA והן במסגרת ה-CRS. לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

סיכון הלבנת הון ומימון טרור

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הלבנת הון ומימון טרור הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, אשר עלולים להיגרם בשל הפרת הוראות הדין השונות הקשורות בחובות המוטלות על הבנק בקשר עם הלבנת הון ומימון טרור.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מהלבנת הון ומימון טרור הינו אפסי. סיכון הלבנת הון נותר ללא שינוי במחצית הראשונה של שנת 2020 והוא מוגדר נמוך-בינוני. זאת לאור המשך פעילות אינטנסיבית של הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון, טיובי מסמכים וסיווגים וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות מערכת מא"ה (מערכת איסור הלבנת הון) לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על הפעילות הבנקאית. לפרטים נוספים בדבר סיכון הלבנת הון ומימון טרור ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול גם לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות.

הבנק עוקב אחר, ובוחן את השפעת התפשטות נגיף הקורונה בעולם ובישראל על הפעילות העסקית בכלל ועל סיכון המוניטין בפרט, בהיבט של תפיסות שליליות כלפי הבנק ספציפית וכחלק מתפיסות כלפי כלל המערכת הבנקאית.

להערכת הנהלת הבנק, בשלב זה לא חל שינוי מהותי ברמת סיכון המוניטין. הבנק ממשיך ומנטר את הנושא באופן שוטף.

בנק מזרחי טפחות, בדומה למרבית הבנקים בישראל, נכלל ב"רשימה השחורה" שפורסמה על ידי המועצה לזכויות האדם של האומות המאוחדות, ביום 12 בפברואר 2020, רשימה הכוללת חברות הפועלות בשטחים מעבר לקו הירוק. פרסום זה עלול להשפיע על השיח התקשורתי ועל פעילותם של ארגונים שונים, לרבות גופי אנליזה ובעלי מניות בחוץ לארץ, פעילות אשר תשפיע על המגזר העסקי ככלל, לרבות המערכת הבנקאית.

הבנק פועל לעניין זה בשיתוף עם איגוד הבנקים ובנק ישראל, ובשלב זה אין לבנק יכולת להעריך את ההשפעה על פעילות הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המוניטין ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי-עסקי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי-עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של החלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון האסטרטגי-עסקי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

הבנק פועל במסגרת תוכנית אסטרטגית חמש שנתית, אשר אושרה בדירקטוריון הבנק בחודש נובמבר 2016 ועקרוניתה פורסמו לציבור. סטייה מהותית מאסטרטגיית הבנק מחייבת את אישור דירקטוריון הבנק. הסיכון מנוטר על ידי חטיבת מידע ודיווח כספי ומאוטגר על ידי החטיבה לבקרת סיכונים.

השלכות הפגיעה בפעילות המשק בעקבות התפשטות נגיף הקורונה על פעילותו העסקית של הבנק, כוללת עלייה בסיכון האשראי ובהפרשה להפסדי אשראי, וכן פגיעה אפשרית בהכנסות ריבית, נטו, של הבנק, עקב ירידת ריבית בנק ישראל וריבית ה-FED בארצות הברית. הבנק נוקט צעדים להתמודדות עם המשבר ועם השלכותיו. לפרטים נוספים בדבר השלכות התפשטות נגיף והצעדים שנוקט הבנק, ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק לעיל.

הבנק בוחן באופן שוטף את השלכות המשבר על רמת הסיכון האסטרטגי-עסקי. בשלב זה, ולאור חוסר הוודאות, לא ניתן להעריך את מלוא השלכות המשבר על פעילות הבנק.

בהמשך להנחיית דירקטוריון הבנק את ההנהלה להיערך להכנת תוכנית אסטרטגית חדשה לשנים 2021-2025, ולהבאתה לאישור הדירקטוריון ברבעון השלישי של שנת 2020, כל זאת לאור השגת יעדי התוכנית האסטרטגית הנוכחית כבר בדוחות הכספיים לשנת 2019, הרי שלאור משבר הקורונה, ואי הוודאות השוררת, קבע הדירקטוריון לדון בתוכנית אסטרטגית חדשה לקראת סוף שנת 2020. מועד זה יכול שיתעדכן בהמשך, בהתאם להתפתחויות במשק.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי-עסקי, ראה דוח הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2019.

יישום כללי החשבונאות על ידי הנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

הפרשה להפסדי אשראי

רגישות ההפרשות להפסדי אשראי לשינויים בתנאי המשק, נובעת ממספר לא מבוסס של קשרים והשפעות הדדיות: השפעה על לקוחות מסוימים שלא יוכלו לעמוד בהחייבויותיהם, ושכתוצאה מכך נערכת בגינם הפרשה ספציפית; השפעה על לקוחות מסוימים שנקלעו לקושי שמחייב סיווג בהשגחה מיוחדת או נחות, ושכתוצאה מכך גדל שיעור ההפרשה הקבוצתית בגינם; השפעה על הרכיב האיכותי הנוסף בהפרשה הקבוצתית, דרך הפרמטרים של צמיחה ואבטלה המהווים חלק מהמודל; השפעה נוספת על הרכיב האיכותי הנוסף, דרך פרמטרים נוספים המושפעים משיעור האבטלה והצמיחה, כגון היקף רשימות המעקב והדירוג הממוצע של הלקוחות.

הבנק ערך תרחישים להשפעת שינויים עתידיים במצב המשק ובהתפתחות מגפת הקורונה על פעילות הבנק, ובכללה ההפרשה להפסדי אשראי. ככלל, מראים התרחישים שבוצעו למקרה קיצון, המניחים בין היתר צמיחה שלילית של 20%- בשנת 2020, שיעור אבטלה שיתייצב לקראת סוף שנת 2020 על 15%, ירידה של 3% במחירי הדיר, פיחות של 15.6% בשער החליפין של השקל מול הדולר, וירידה של מדרגה אחת בדירוג האשראי של מדינת ישראל (מ- AA- ל- A+), כי ההפרשה להפסדי אשראי לשנת 2020 בתרחיש הקיצון הפסימי עלולה להגיע לכ-1.8 מיליארדי שקלים חדשים, קצב הפרשה שנתי של כ-0.87% מסך האשראי, בהשוואה ל-0.57% בדוחות הכספיים למחצית הראשונה של 2020. לעומת זאת, בתרחיש מתון, המניח כי המשק יחזור לצמוח במחצית השנייה של השנה, כך שבסיכום שנתי יסתכם שיעור הצמיחה השלילי ב-5%, שיעור האבטלה ירד ללא יותר מ-8%, וההפרשות שביצע הבנק במחצית הראשונה של 2020, הכוללות הפרשות בגין הפסדי אשראי עתידיים, אכן יכסו את כל הפסדי האשראי בגין משבר הקורונה, עשוי קצב ההפרשה במחצית השנייה של שנת 2020 לחזור ולהיות דומה לממוצע בשנת 2019. בתרחיש כזה, תסתכם ההפרשה להפסדי אשראי בשנת 2020 בכ-0.8 מיליארדי שקלים חדשים, המשקפת קצב הפרשה שנתי של כ-0.39% מסך האשראי.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2019. לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בגין משבר הקורונה ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

דוח הדירקטוריון והנהלה

ליום 30 ביוני 2020

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

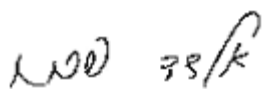
הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2019, בוצעו במחצית הראשונה של שנת 2020 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 30 ביוני 2020 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2020, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השני של שנת 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אלדד פרשר

מנהל כללי

משה ידמן

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

רמת גן, כ"ז באב התש"ף

17 באוגוסט 2020